Жыві, Беларусь!

Народная газета

Орган Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

№ 130(143) 6 ліпеня 1991 г. Субота. ВЫДАЕЦЦА З КАСТРЫЧНІКА 1990 ГОДА НА БЕЛАРУСКАЙ І РУСКАЙ МОВАХ. Кошт: у розніцу — 10 кап. падпісны — 3 кап.

В Президиуме Верховного Совета БССР

5 июля под председательством Н. И. Дементея состоялось очередное заседание Президиума Верховного Совета БССР.

Рассмотрен и утвержден перечень законопроектов, подлежащих подготовке для рассмотрения на предстоящей пятой сессии Верховного Совета Белорусской ССР двенадцатого созыва.

На сессии предполагается рассмотреть законы о президенте и выборах президента БССР, проект Конституции (Основной Закон) Белорусской ССР и другие законодательные акты.

Примерный перечень вопросов, над которыми предстоит летом работать постоянным комиссиям Верховного Совета БССР и работникам Секретариата Верховного Совета республики, будет опубликован в печати.

После рассмотрения в соответствующих комиссиях Верховного Совета БССР на заседании Президиума принято решение о награждении Почетными грамотами и Грамотами Верховного Совета БССР за достижение высоких производственных показателей группы работников промышленности, а также за безупречную воинскую службу и большой личный вклад в развитие транспортных коммуникаций республики группы военнослужащих и служащих железнодорожных войск. Приняты также указы о присвоении почетных званий представителям творческой и технической интеллигенции.

Президиум Верховного Совета БССР рассмотрел и другие вопросы жизни республики.

Пресс-служба Верховного Совета БССР.

Факты, Аргументы, Комментарии, Суждения

Жить станет слаще?

Председатель Совета Министров БССР В. Кебич принял делегацию, которую возглавляет министр внешней торговли Кубы Родригес Кабрисос.

Цель встречи — обсуждение вопросов торгово-экономического и научного сотрудничества между двумя странами. Белоруссию, как нам стало известно, интересуют в первую очередь прямые поставки сахара.

Мой адрес—не дом и не улица...

ПИНСК (А. Авсеенко). **Здесь начался сбор подписей в поддержку требования к Верховному Совету БССР о проведении республиканского референдума по вопросам департизации государственных учреждений и предприятий, о национализации имущества КПСС и КПБ.**

В производственном объединении «Ковлитмаш» и в институте «Полесье» уже подписалось около 1.000 рабочих и служащих. Многие согласны с таким требованием, но боятся ставить на подписных листах свой адрес, так как думают, что копии списков попадут в «компетентные органы».

Как стать президентом?

Наиболее сильное влияние на опрошенных избирателей при выборе кандидата на пост президента РСФСР оказали (в процентах) Центральное телевидение (57,6), Российское телевидение (36,7), центральные газеты (34,3), беседы со знакомыми (23,7), Российское радио (16,6), Центральное радио (14,8).

Не взрывайте, мужики!

До конца нынешнего года на полигоне под Семипалатинском, вероятно, прогремят еще два ядерных взрыва.

Это будут последние испытания атомного оружия на полигоне, построенном в конце 40-х годов, сообщил Президент Казахстана Нурсултан Назарбаев, выступая перед журналистами в Москве.

Праздник спустя столетия

Сегодня в Литве впервые будет отмечаться День государства.

Считается, что официально статус государства Литва приобрела в 1253 году, когда был коронован ее правитель Миндаугас.

Лед тронулся, товарищи народные заседатели

Еще несколько дней назад милиция и суды Ленинграда были в отчаянном положении. Одни арестовывали преступников, а другие отказывались принимать их дела к рассмотрению.

Причина — острая нехватка народных заседателей, которые раньше получали свой заработок из фондов предприятий. В новых экономических условиях заводам это стало невыгодно...

Отныне же, по решению Ленсовета, народные заседатели будут получать свои твердые 500 рублей в месяц из городского бюджета.

Против «Калашникова» не попрешь!

МИНСК 4 июля **в два часа ночи решил «позабавиться» после «заправки» хмельным напитком 30-летний рабочий Г. с тракторного завода.**

Неверной походкой он вышел на улицу и стал приставать к прохожим, угрожая им пневматическим ружьем для подводной охоты. Выехавшая на место следственно-оперативная группа Заводского РОВД нашла Г. в укрытии, откуда «рыболов» угрожал открыть стрельбу. Пришлось сотрудникам милиции произвести несколько предупредительных выстрелов из автоматов Калашникова, после чего вмиг протрезвевший Г. пытался скрыться, но...

Возбуждено уголовное дело сразу по нескольким статьям УК: угроза убийством, сопротивление работникам милиции и незаконное ношение холодного оружия.

Бензиновый голод

В Азербайджане критически не хватает бензина. Цены на него на «черном рынке» подскочили до 1—1,5 рубля за литр.

Даже для вывоза сельхозпродуктов горючего не хватает. В чем же причина?

Как сообщает агентство «Асса-Ирада», эти проблемы связаны с Ново-Бакинским перерабатывающим заводом, который после реконструкции не может выйти на запланированную мощность.

Рисунок Олега ПОПОВА.

БТР—чем не гнездо пичугам?

Возле деревни Поречье, что в Гродненском районе, бесхозно стоят в тиши леса уже с зимы около десятка БТРов.

Мало кто наведывается к грозным некогда боевым машинам. Разве что местные жители. Кому не пригодятся в хозяйстве колеса, сиденья, запчасти? Армия, видно, у нас нынче широко живет...

Как тут не вспомнить нашумевшую недавно историю с небезызвестным АНТом. Решили тогда отчаянные предприниматели танки за границу толкнуть. Так какой крик наши блюстители принципов подняли! И по «отступникам» — из бронебойных...Народное достояние продают! В суд их! За решетку! Ну и военные высказались: мол, нашу технику мировой буржуазии почти задарма, как лес, сплавляют! Да Запад же на нашей броне к нам потом и приедет. В общем, не дали родным бизнесменам копейку получить. Добро осталось в стране. И что же с ним сейчас делают? Ладно бы в боксах стояли боевые машины или проводили на них солдаты учебные стрельбы на полигонах.

А так ночуют в лесу у небольшой деревни Поречье, где живут мирные крестьяне, которые до недавнего времени верили: все что государство у них забирает, нужно для обороны. Необходимо для того, чтобы колхозники могли работать, выражаясь высокопарно, под чистым небом.

А БТРы между тем преспокойненько «отдыхают». Правда, от них осталась лишь броня. Но, скажите, неужели сегодня никому не нужен столь «благородный» металл? Только армейское начальство о деньгах, видно, не думает. А в БТРах, кстати, уже свили себе гнезда птицы. Естественно, как символ — красиво, но с точки зрения экономики...

И все же — чье это хозяйство? Мы позвонили в управление боевой подготовки КБВО. Знаете, что нам ответили: данные БТРы, скорее всего с полигона, который подчиняется Москве. Посему Белорусский военный округ к позабытой-позаброшенной технике отношения не имеет.

Пичуги, выводите птенцов спокойно!

Выпуск «ФАКСа» подготовлен по сообщениям корреспондентов «Народной газеты» и агентства «Инфоновости».

Дежурили Виктор ЛЕЩЕНКО и Игорь ЩУЧЕНКО.

«Горячий» телефон 32-24-02 работает ежедневно с 9 до 11 часов.

Актуальнае інтэрв'ю

БІЗНЕС— НЕ СПЕКУЛЯЦЫЯ

Аглядальнік «Народнай газеты» гутарыць з намеснікам старшыні праўлення Белкаапсаюза В. С. Владыкам

— Віктар Станіслававіч, спажывецкая кааперацыя ўсе папярэднія гады была, па-сутнасці, часткай дзяржаўнага размеркавальнага механізму. Новыя кааператывы сталі існаваць напачатку ў больш выгадных эканамічных умовах. Ці можа спажывецкая кааперацыя паспяхова дзейнічаць, кіруючыся Законам «Аб кааперацыі ў СССР»?

— Сапраўды, наша арганізацыя працавала пад кіраўніцтвам дзяржаўных органаў. Нам давалі ўказанні і райвыканкамы, і райкамы партыі, і планавікі, нягледзячы на тое, што мы з'ўляемся грамадскай арганізацыяй і поўнасцю фінансуем сваю дзейнасць. Калі мы сталі на шлях будаўніцтва прававой дзяржавы, то павінны мець і закон, які б рэгламентаваў дзейнасць нашай сістэмы. На жаль, Закон «Аб кааперацыі ў СССР» не ахоплівае ўсяго спектру нашых праблем. Таму мы распрацавалі праект закона «Аб спажывецкай кааперацыі БССР», які будзе вынесены на разгляд сесіі Вярхоўнага Савета БССР.

— Але ў такім разе могуць запатрабаваць законы аб нарыхтоўчай кааперацыі, аб прамысловай і г. д...

— Я лічу, што спецыяльны закон «Аб кааперацыі ў БССР», праект якога таксама падрыхтаваны, непатрэбен, паколькі прыняты спецыяльны закон аб прадпрымальніцтве. Дзейнасць кааператываў любога накірунку ў ім рэгламентавана. Нам жа патрэбна юрыдычная, эканамічная і сацыяльная абарона ўсёй сістэмы. У шэрагах спажывецкай кааперацыі рэспублікі 2,8 мільёна пайшчыкаў, а ўвесь набытак ацэньваецца амаль у 4 мільярды рублёў. Па сутнасці, на нас поўнасцю ляжыць гандлёвае абслугоўванне сельскага насельніцтва, мы выпускаем значную частку аб'ёму рэспубліканскай прадукцыі (часам да 30 працэнтаў), якая паступае не толькі ў гарады Беларусі, але і за межы краіны.

— Зараз актыўна распрацоўваецца праграма прыватызацыі дзяржаўнай уласнасці. Кааператыўная ўласнасць дзяржаве не належыць. Ці можна раздзяліць гэту 4-мільярдную ўласнасць паміж пайшчыкамі, каб яны сталі рэальнымі ўладальнікамі акцый на буйную суму, былі зацікаўлены ў выніках работы і атрымлівалі дывідэнды ў залежнасці ад вынікаў гаспадарання?

— Для нас прыватызацыя азначае вывад з-пад прамога кіравання і кантролю дзяржаўных органаў, прадастаўленне рэальнай самастойнасці ў рамках закона і ў адпаведнасці са статутам нашай арганізацыі. Калі мы будзем пазбаўлены ад усялякіх указанняў накшталт будаўніцтва рэстарана на аўтамабільнай трасе, які прыносіць нам толькі страты, то здолеем распарадзіцца сваімі сродкамі самі найлепшым чынам. Размер паявога ўкладу мы цяпер не абмяжоўваем, пайшчыкі кожнага таварыства самі могуць устанаўліваць працэнт на пай ад прыбытку, самі вырашаць, куды і колькі грошай накіроўваць, што пабудаваць, што закупіць, а што ліквідаваць. У праграме пераходу спажывецкай кааперацыі да рыначнай эканомікі прадугледжана распаўсюджанне сярод пайшчыкаў і членаў працоўных калектываў нашых прадпрыемстваў каштоўных папер. Адносіны паміж вытворчымі падраздзяленнямі, спажывецкімі таварыствамі і апаратам кіравання будуць будавацца на дагаворнай аснове.

— Ці намечана перадача гандлёвых кропак і нарыхтоўчых пунктаў у прыватную ўласнасць?

— Мы лічым, што ў дадзены момант, калі вакол татальны дэфіцыт, гэта нічога не дасць сельскаму жыхару. Магазіны, забяспечаныя таварамі, пачнуць перапрафіліравацца і выкарыстоўвацца ў іншых мэтах, а сяльчане не змогуць купіць у сваёй вёсцы хлеба ці солі. Да таго ж, мы не зможам забяспечыць усіх прыватнікаў транспартным абслугоўваннем, нават калі б такія дагаворы і былі заключаны.

— Мне здаецца, што работнікі сістэмы спажывецкай кааперацыі проста яшчэ не падрыхтаваны да сапраўднага прадпрымальніцтва. Купіўшы тавар, прыватнік сам павінен думаць пра тое, дзе яму больш выгадна наняць транспартнікаў — у калгасе, у аўтабазе ці мо лепей купіць уласную машыну. На маю думку, элементы такога прадпрымальніцтва трэба было б дапусціць у сельскі гандаль ужо сёння. Напрыклад, у вясковых магазінах паліцы амаль што пустыя. Загадчык магазіна магла б паехаць у Мінск ці іншы горад, даць аб'яву ў якім-небудзь мікрараёне і скупіць старыя, але яшчэ добрыя рэчы, дзіцячыя кніжкі, адзенне, абутак, цацкі, якімі ў гарадах забіты ўсе скрыні. Магла б прадаваць іх па той цане, якую палічыць патрэбнай, каб не мець выдатку ў сваім сельскім магазіне. Выгада б была для ўсіх...

— Гэта сапраўды можна было б зрабіць ужо сёння. Але тое, што ў цывілізаваных краінах называецца бізнесам, у нас пакуль што лічыцца спекуляцыяй і праследуецца па закону. Гэта і стрымлівае дзелавых людзей. Прыняцце закона аб спажывецкай кааперацыі якраз бы і рэгламентавала нашу дзейнасць у гэтым накірунку.

— Як раней там ні было, але да рынку мы ўсё роўна прыйдзем — раней ці пазней. І вельмі важна ўкараніцца на гэтым рынку першым. Што вы робіце для таго, каб перамагчы магчымых канкурэнтаў у абслугоўванні сельскага насельніцтва?

— Акрамя традыцыйных гандлёвых, нарыхтоўчых, перапрацоўчых галін вытворчасці, мы ўжо ўкаранілі транспартнае абслугоўванне, рамантуем кватэры, аказваем многія іншыя бытавыя паслугі, адкрылі 47 аўтазаправачных станцый. Мяркуем таксама мець уласныя кемпінгі. гасцініцы, развіваць турызм, здаваць у пракат легкавыя аўтамабілі і г. д. Адным словам, задумак шмат, але ўкараніць іх вельмі цяжка.

— Цяпер паўсюдна толькі і чуеш: спад вытворчасці, спад рэалізацыі... Як выглядае ў крывой нашага падзення спажывецкая кааперацыя рэспублікі?

— У параўнанні з мінулым годам падзенне ў нас назіраецца толькі па вытворчасці і рэалізацыі хлеба-булачных вырабаў. Гэта з'ява растлумачальная — менш хлеба стала ісці на корм жывёле. Зменшылася таксама нарыхтоўка дзікарослых раслін, грыбоў, лекава-тэхнічнай сыравіны, на што таксама ёсць прычыны, галоўным чынам прыродныя. Калі мы атрымаем большую свабоду, думаю, што здолеем не толькі стабілізаваць становішча, але і нарошчваць вытворчасць.

— На сённяшні дзень рэспубліцы не абысціся без дапамогі міжнароднай супольнасці. Што новага з'явілася ў міжнароднай дзейнасці Белкаапсаюза?

— Два гады таму была створана фірма «Белкаапзнешгандаль», якая самастойна выходзіць цяпер на знешні рынак. Мы прадаём на экспарт больш як 40 назваў прадукцыі: грыбы, лектэхсыравіну, бульбяны крухмал, ягады, а таксама звышпланавую прадукцыю некаторых беларускіх прадпрыемстваў. У мінулым годзе экспарт склаў 19,7 мільёна рублёў, што на 1 мільён рублёў больш, чым у 1989 годзе. Супрацоўнічаем больш як з 25 краінамі свету. Атрымліваем адтуль тэхналагічнае абсталяванне, адзенне і абутак, бытавую тэхніку, прадукты харчавання...

— Сёння, 6 ліпеня, кааператары ўсяго свету адзначаюць традыцыйны Міжнародны дзень кааперацыі. Дарэчы, мала хто ведае пра гэта свята...

— Выканаўчы камітэт Міжнароднага кааператыўнага альянсу ўстанавіў гэты дзень у у 1923 годзе. Мэта дня — прадэманстраваць магчымасці кааператыўнага руху ва ўсім свеце, паказаць, чаго можна дасягнуць пры вырашэнні важных сацыяльных задач сучаснасці, калі ўзяцца за справу разам.

Асабіста для мяне гэты дзень прафесійнага свята будзе рабочым, як і ўсе папярэднія 25 гадоў, што я працую ў гэтай сістэме. Сапраўдным кааператарам разгульвацца няма калі.

Гутарку вёў Іван ГЕРАСЮК.

Людзі справы

Доктар, песні і міжнародныя кантакты

Больш за 300 аперацый у год робіць ўрач-уролаг Пінскай гарадской бальніцы Аляксандр Іванавіч Канапацкі. Але застаецца яшчэ час у доктара і на добрую песню. Гэта захапленне даўняе, спяваў яшчэ ў школе, арміі, вучылішчы, зараз у вядомым калектыве «Палескія зоры». Любіць бардаў, гітару, і, канешне, народныя песні, на якія так багаты палескі край. Разам з ансамблем пабываў Аляксандр Іванавіч шмат дзе— у Іспаніі, Югаславіі, Румыніі, — і, як сапраўдны прафесіянал, зрабіў гэтыя паездкі выгаднымі ўдвая. У кожнай краіне, куды трапляў з гастролямі, абавязкова хадзіў у мясцовыя шпіталі, цікавіўся работай калег-уролагаў, знаёміўся з абсталяваннем і методыкамі работы. Моўны бар'ер? Яго амаль не было: Аляксандр Іванавіч валодае англійскай, ды яшчэ ў такіх размовах шмат тэрмінаў і латыні. Гастролі ў рэшце рэшт заканчваліся, а ў доктара заставаліся адрасы новых сяброў-калег, запрашэнні, і, зразумела, новыя веды.

Інакш, як народнай дыпламатыяй гэта не назавеш.

Новых цікавых паездак і прыгожых песень Вам, Аляксандр Іванавіч!

Сяргей ГРЫЦ.

Фота аўтара.

г. Пінск.

Проблему исследует журналист

Тысячи жителей чернобыльской зоны, среди которых много детей, ждут очереди на лечение в клинику НИИ радиационной медицины

КТО ВОЗЬМЕТ ИХ БОЛЬ?

...НАТАШЕ Бондарь повезло: ее вовремя привезли в клинику, не дав развиться болезни. Спасибо гомельским врачам, что работали в Хойникском районе. Они быстро сделали необходимые анализы и выдали направление на дополнительное обследование в минский диспансер. Опасный диагноз не подтвердился. Но девочке все же необходимо лечение в стационаре, наблюдение опытных врачей.

Наташа с любопытством смотрит на необыкновенное кресло, на «наушники», которые зачем-то приставляют к горлышку. Волнуется мать: только бы не самое худшее. Врач-рентгенолог Леонид Живуцкий успокаивает: «По цезию — все в норме. Проходите в следующий кабинет...»

Клиника в Аксаковщине, без преувеличения, стала местом поломничества чернобыльцев. А где еще можно получить квалифицированную помощь, излечиться от проклятых болезней? Пока как следует не оборудованы филиалы института в Гомеле и Могилеве, пока не хватает койко-мест и врачей-эндокринологов, до тех пор будут ждать месяцами очереди нуждающиеся в безотлагательном лечении.

Два года назад, когда под напором общественности санаторий «Аксаковщина» был перепрофилирован в клинику НИИ радиационной медицины, на самом высоком уровне обещали, что она непременно будет расширяться, появятся новые корпуса... Но, похоже, об этом напрочь забыли.

Сергей КОРЫТЬКО, главврач клиники:

— Некуда размещать больных, которых становится все больше и больше. На сегодняшний день мы имеем всего 190 коек, из них 90 — во взрослом отделении, а требуется как минимум 500. На загрязненных территориях в республике проживает около 2,5 миллиона человек. Большинство из них (кто раньше, кто позже) должно пройти обследование и курс лечения в нашем центре или его филиалах. Многие вынуждены делать это ежегодно, а то и чаще. По оценке специалистов, в госпитализации нуждаются как минимум 500 тысяч детей...

Уже давно правительство республики приняло решение о строительстве в Аксаковщине детского корпуса на 200 коек. Есть проект, но некому строить. В нынешнем году должны были уже начать закладку фундамента, однако до сих пор идет спор между строительными организациями — никто не хочет браться за этот объект. Просто поражаешься такому отношению к людскому горю.

Сергей Сергеевич абсолютно прав: обещаний было много, а что толку? Он вспомнил, как приезжала посмотреть клинику группа народных депутатов БССР. Повздыхали, глядя на больных, на то, как они теснятся в палатах, наговорили много проникновенных, трогательных слов и... на том все закончилось.

Как тут не привести в пример соседей. В Киеве клиника радиационной медицины на 1.200 коек открылась в первый же год после чернобыльской катастрофы. К лечению больных подключено три научно-исследовательских института. И это при том, что площадь загрязненности радионуклидами на Украине в пять раз меньше, чем у нас в республике.

Худо-бедно, но клиника за время своего существования обрела необходимый профиль, стала фактически головным медучреждением республики. Около одного миллиона рублей ушло на переделку, капремонт лечебного корпуса. 3,5 — на покупку импортного диагностического оборудования. Несколько врачей прошли курс обучения эндокринологии в лучших клиниках за рубежом. Теперь они делятся опытом с другими: ведь эндокринологов в республике очень мало. На базе клиники функционируют пять научных лабораторий института.

Разговор этот к тому, что клиника может и должна полнее использовать свой потенциал. И это касается не только строительства лечебных корпусов, что, безусловно, должно быть сделано в ближайшее время. С большим удивлением узнал, что много импортного оборудования высокого класса вынуждено простаивать, так как нет необходимых реактивов. То, что может сделать по диагностике машина за считанные секунды, приходится выполнять дедовским способом — вручную, с помощью пробирок и микроскопа. Считай, два года сюда не поступают реактивы по импорту —нет валюты. От кого ждать помощи, если пуста государственная казна?

Многие чернобыльские общественные фонды ударились в однобокую благотворительность: занимаются в основном сбором средств и поиском каналов для отправки детей на лечение за рубеж. В клинике мне рассказали, что, случается, детей отправляют на лечение без консультации, медзаключения врачей клиники. Не всегда эти поездки на пользу больному. Но это — отдельная тема... Надо только знать правду: в лечении многих болезней людей, пострадавших от радиации, наша медицина выглядит не хуже. Если оказать ей настоящую поддержку, то пользы будет гораздо больше.

Лариса АСТАХОВА, заместитель директора НИИ радиационной медицины по клинике:

— Холодильники клиники буквально завалены анализами из Хойников, Брагина, Наровли, других районов... Мы не успеваем обрабатывать информацию, формировать больных по группам риска. Получается,—мучаем больных, особенно детей. Областные центры требуют создания своей диагностической и лечебной базы, не понимая, что надо первым делом хорошо оснастить клинику в Минске. Ведь, по сути, она в таком виде непригодна для эффективного лечения чернобыльцев. Ко всему, здесь нет своего хирургического отделения, невозможно госпитализировать ребенка в возрасте до трех лет.

К нам все чаще едут чернобыльцы не из зоны, а из Витебской, Минской областей. Так что расширение клиники в Аксаковщине, диспансера в Минске, открытие восстановительного центра — это жизненная необходимость. Ведь через тот же диспансер на улице Красноармейской, где нет стационарных коек, проходит в день до 200 человек. Один врач-эндокринолог осматривает до 90 и

(Окончание на 2-й стр.).

Народная Газета

Кто возьмет их боль?

(Окончание. Начало на 1-й стр.).

более больных... Потом многих обследуют повторно уже в клинике. На добрый лад, надо бы объединить все отделения в одном комплексе.

Можно представить состояние больных, получивших направление на операцию, которая будет проведена только через три-четыре месяца. И лишь в исключительных случаях срок ожидания сокращается. Все операции делают только в 1-й клинической больнице Минска. Выхода из этого положения пока не видно.

Большинству больных, и прежде всего ликвидаторам, которых здесь ежегодно бывает до 400 человек, как воздух, нужна санаторная реабилитация. Есть по нескольку десятков койко-мест в Соснах, что под Минском, в Юрмале и Сочи, но этого мало. Да и не каждый в состоянии ежегодно ездить на юг и вновь возвращаться на больничную койку в Аксаковщину. Руководство клиники несколько раз обращалось через Минздрав БССР к различным ведомствам с просьбой передать под восстановительный центр расположенный по соседству профилакторий «Тресковщина», но бесполезно: хозяева здравницы — завод медпрепаратов и Минскметрострой — отказались помочь пострадавшим. Продают по большой цене путевки в профилакторий для других организаций, и никто им не указ.

Александр КРЮКОВ, работник Минсельхозпрода, участник ликвидации аварии на ЧАЭС:

— Я здесь уже третий раз. Увеличена щитовидка, подхватил язву... Постоянно мучают головные боли, а ведь раньше почти никогда не болел. Один раз пользовался путевкой в санаторий, но лучше бы, конечно, восстанавливать силы здесь под наблюдением лечащего врача. Может, тогда не пришлось бы так часто сюда возвращаться...

Сейчас появилась надежда, что клинике передадут профсоюзный санаторий «Беларусь». Вот так приходится с шапкой по кругу выпрашивать то, что должно быть гарантировано государством, принявшим Закон о социальной защите пострадавших от чернобыльской беды.

Вспоминаю на сей счет слова руководителя отдела дозиметрии и мониторинга окружающей среды НИИ радиационной медицины, ликвидатора Якова Кенигсберга, которому, увы, тоже не удалось избежать больничной койки: «Большой ошибкой было дробить четвертое Главное управление Минздрава республики. Нашему институту, клинике достались крохи. А ведь работавшая на элиту медслужба с хорошо оснащенной базой могла бы как нельзя лучше организовать лечение пострадавших от радиации. Все делается, как назло, непродуманно, с опозданием... И мы теряем людей. Уходят ликвидаторы, болеют дети... Ведь только восемь процентов из обследованных детей отнесено к первой группе, т. е. признаны здоровыми. Установлено 42 случая рака щитовидной железы...»

Да, впору руки опустить, но врачи — народ стойкий, терпеливый. Не каждый выдержит изматывающие ежедневные поездки на работу из Минска в Аксаковщину. Но что делать, когда до сих пор не начато строительство общежития и жилого дома для медработников. А это немаловажно для нормальной деятельности клиники, лечения больных. Легко растерять опытных врачей...

...На столе у Корытько увидел эскизы красивых коттеджей. Их, как пояснил Сергей Сергеевич, оставил пастор Дорман. Немецкие друзья из благотворительной организации решили помочь чернобыльцам — построить несколько домиков для семей, приезжающих на лечение. А пока заплаканные мамы оставляют малышей одних на целый месяц. Добраться сюда трудно, да и негде остановиться.

Страшнее радиации — душевная черствость. Она убивает в людях веру в справедливость. Время идет, боль не стихает...

Виктор ЧЕРНУШЕНКО,
обозреватель «Народной газеты».

P. S. Недавно в клинике вновь побывала группа ответственных работников — член Президиума Верховного Совета БССР И. Н. Смоляр, заместитель Председателя Совета Министров республики М. И. Демчук, секретарь ЦК КПБ А. И. Трутнев. Обещали помочь. Дай-то Бог...

Дайджест мыслей

Елена РЕРИХ: «Убережемся от безумия ненависти»

«Истинный патриотизм и национальный шовинизм — два антипода. Истинный патриотизм в бескорыстной любви к Родине, ко всем проявлениям ее национального гения, ко всем народам. Люди и страны должны охранять основу своего характера, своей индивидуальности, развивая и обогащая его. Но всякая насильственная обособленность в наш век сотрудничества и объединения — пагубна. Мудро переживем неизбежную полосу утрированного национализма и сумеем не нарушить, но сблизить, что возможно. Будем просить людей уберечься от безумия ненависти».

1934 год.

Сегодня—День работников морского и речного флота

Рассказ «старого речного волка»,

или О том, как В. Дубинин все пятилетки за четыре года выполнял, а теперь решил за ум взяться...

Работа наша такая: бери побольше, кидай подальше. Песок и щебень с барж перегружаем. Мы и на хозрасчете были, на бригадном методе и аренде. Сейчас мы трудимся от количества тоннажа (т. е. сделка) — не берутся в расчет простои и прочее. Это облегчает работу нашей бухгалтерии, но проконтролировать ее деятельность все равно стоит. Потому что в иной бухгалтерии можно обнаружить «кучу» денег, которые «застряли» там и стали фактически ничьими. Но ведь все эти средства за работу туда были перечислены! Это я знаю точно и могу каждому доказать. Человек, который «вкалывает», он не «буквоед» и в бухгалтерию изредка ходит. Если бы у меня сейчас появилась возможность подучиться, пошел бы на какое-нибудь бухгалтерско-плановое отделение... Время сейчас такое.

Вот, например, наш кран-«старичок». Новый стоил 200 тысяч рублей. Сейчас ему — 23 года (остаточная стоимость 42 тысячи). А нас тут 6 человек, и зарплата неплохая... Невольно задумаешься, когда приватизация грядет. Или, может, подождать годика три — четыре, когда кран вообще спишут? Почему бы и не приобрести его потом по цене металлолома?

Но, естественно, мы не обойдемся (по-хорошему) одним этим механизмом. Ну, купим мы кран. Но ведь нужны и тяга (т. е. теплоход, который будет кран передвигать), и суда, которые должны песок подвозить. Отсюда — необходим небольшой комплекс по добыче песка, и мы над этим вопросом давно задумываемся. Неплохо, чтобы в этой цепочке был и бетонный завод — потребитель нашего песка. Желательно — частный. Ведь совсем уже надоело людям получать по 3—4 процента от заработанного рубля!

Почему я обязан платить немалое количество денег (из своего заработка) министерству, Гомельскому пароходству, местной администрации? Почему я их кормлю?.. Что они мне дают? Как видите, вопросов больше, чем ответов.

Все эти надстройки «съедают» нашу зарплату.

Однако — я не пессимист. Думаю, что процесс этот только вначале пойдет медленно, пока люди окончательно не поверят. А дальше все «завертится» очень быстро. И тут — важно не остаться «за бортом» событий.

Это в «те» времена не нужно было думать: тебе сказали — делаешь, нет — отдыхаешь. Сейчас у каждого из нас есть возможность активно посодействовать государству и своему же благосостоянию на пользу. Это — хорошо. И чтобы мы жили нормально, нужно настроиться на совсем другой лад, изменить собственную жизнь.

МОНОЛОГ ЗАПИСАЛ
Михаил ЖИЛИНСКИЙ.

НА СНИМКАХ:
- **Плавучий кран КПП № 6.**
- **Валентин Дубинин (справа) и крановщик Владимир Борсук.**

Фото автора.

Только факты

Задержано..., изъято... оштрафовано...

По просьбам читателей приводим оперативную информацию о работе органов внутренних дел по исполнению Закона БССР «О временных мерах по защите потребительского рынка Белорусской ССР».

За период с 24 по 30 июня 1991 года контрольно-пропускными пунктами выявлено 80 фактов незаконного вывоза товаров народного потребления.

Изъято товаров на 666,1 тыс. рублей, в том числе сложной бытовой техники — 32,8 тыс. руб., одежды — 174,2 тыс. руб., продовольствия — 122,7 тыс. руб., стройматериалов—2,8 тыс. руб. Составлено административных протоколов — 235, наложено штрафов на сумму 112 тыс. рублей.

—24 июня на станции Жлобин задержан гражданин СРВ, ныне житель Могилева, у которого изъяты скупленные на рынках республики 362 замка-молнии, 22 галстука, 7 мужских костюмов, 2 малых бытовых холодильника, брезентовый тент, 144 электролампочки для автомобиля, двое наручных часов, 15 кукол — всего на сумму 3 тыс. рублей. Протокол направлен в суд.

25 июня в аэропорту Гомеля при досмотре багажа пассажиров на рейс Гомель — Одесса у жителя Мядельского района С. Ф. изъяты две носимые радиостанции иностранного производства, купленные на рынке Гомеля. Протокол направлен в суд.

26 июня на станции Барановичи задержана гражданка СРВ, которая пыталась вывезти 101 импортную майку, пять элетробритв, два электрофена, электрочайник, утюг, вентилятор, скороварку, пятеро часов, четыре пары кожаных перчаток, две куртки, детскую шубку, 106 зубных щеток, всего на сумму 30 тыс. рублей. Протокол направлен в суд.

27 июня на КПП «Езерище» Городокского района при досмотре автомашины АВИА, принадлежащей автобазе № 13 города Нарва, изъяты колготки и мужские носки на сумму 36,2 тыс. рублей, полученные на витебской фабрике «КИМ» эстонской торгово-посреднической фирмой «Либер-Тас». Товар сдан на оптово-торговую базу, протокол направлен в налоговую инспекцию.

28 июня в аэропорту Гродно при досмотре багажа пассажиров на рейс Гродно—Москва у жителя Минска А. С. изъято 27 джинсовых брюк, 11 джинсовых юбок, 2 джинсовые куртки, а также еще 17 брюк, 8 обычных и 7 гофрированных юбок, всего на сумму 16,5 тыс. рублей. Протокол направлен в суд.

29 июня на станции Гродно задержан житель Москвы А. А., у которого изъято 158 юбок на сумму 10 тыс. рублей. Протокол направлен в суд.

30 июня на станции Барановичи задержан житель города Надыма Тюменской области И. Р., у которого изъято 38 брюк-варенок, 13 джинсовых юбок, 42 женские кофты, 7 цветных расшивных маек, 6 джинсовых рубашек, 36 тюбиков помады, всего на сумму 16,5 тыс. рублей. Протокол направлен в суд.

25 июня через КПП «Езерище» Городокского района житель Витебска А. С. провозил на личной автомашине 338 пачек сигарет «Астра», «Столичные», «Космос», «Орбита» на сумму 143 рубля, уплачен сбор в сумме 716 рублей.

Зарегистрировано 63 факта реализации товаров, материальных ценностей со складов, баз, подсобных помещений предприятий и организаций торговли; 115 случаев торговли с рук по завышенным ценам товарами, изготовленными на государственных, кооперативных предприятиях.

24 июня в Витебске оштрафован на 1 тыс. рублей местный житель П. Баранчиков, продававший по завышенной цене вино «Сэхрэ». 7 бутылок вина конфисковано.

26 июня Солигорским ГРОВД возбуждено уголовное дело против продавца солигорского мебельного магазина № 12 Т. Ч., реализовавшей из подсобного помещения своей знакомой мебельный гарнитур стоимостью 8190 рублей.

27 июня в деревне Пузыри Мядельского района в магазине № 48 Кривичского горпо заведующая Н. Р. укрыла товаров на 3,3 тыс. рублей. Протокол направлен в суд.

28 июня народным судом Толочинского района за нарушение норм отпуска спиртных напитков оштрафована на 500 рублей заведующая магазином № 3 Озерецкого сельпо Н. Шивеко.

29—30 июня в Витебске народными судами за продажу по завышенной цене вина оштрафована на 1500 рублей И. Петерсон, а А. Шартон — на 2000 рублей за продажу по завышенной цене двух бутылок водки. Оба — местные жители.

Установлено 17 фактов спекуляции, по 5 из них возбуждены уголовные дела.

25 июня Смолевичским РОВД возбуждено уголовное дело против местного жителя И. С., который продавал по завышенным ценам промышленные товары, от чего получил 832 рубля наживы.

Всего выявлено 262 случая нарушения Закона БССР «О временных мерах по защите потребительского рынка Белорусской ССР».

Факт

Абыходзяцца без шэфаў

у калгасе «Рабочы» Клімавіцкага раёна. У мінулым годзе механізатары з райцэнтра апрацавалі ў гаспадарцы толькі сто гектараў бульбяных палеткаў супраць фітафторы. І сёлета не спяшаюцца з дапамогай.

— За імі пастухом трэба хадзіць, —вось так вобразна сказаў пра іх галоўны аграном калгаса Віктар Рыгоравіч Марцішчанка.

А таму як летась, так і сёлета своечасова ўключылі ў работу сваю тэхніку па догляду за пасевамі. Гэтай адказнай справай другі год займаецца механізатар Аляксандр Васільевіч Шпакаў.

Яго таварыш па працы Віктар Цімафеевіч Ляпуноў у гэты час завяршае сляпое акучванне бульбяных плантацый. Міжрадковую апрацоўку пасеваў караняплодаў якасна выконвае таксама трактарыст Уладзімір Парфенавіч Кучаравы. Хутка жніво.

Іван ЛАПО.

Асабістае

ФАНЗЫ НА СВАІМ БЕРАЗЕ

Роздум над лістом інтэрдзяўчынкі Луізы

Пасля нядаўняга бума ў прэсе вакол прадстаўніц самай старажытнай прафесіі, які данёс да нас расказы пра столькі паламаных лёсаў, душэўных трагедый, спустошаных і спакутаваных душ і, здавалася б, вычарпаў гэтую тэму поўнасцю, — наўрад ці каго сёння можна было б здзівіць гісторыяй яшчэ адной інтэрдзяўчынкі.

І раптам гэты ліст, дасланы ў рэдакцыю і падпісаны адным толькі імем «Луіза»: «У меня за плечами два десятка. Может, некоторым покажется, что отрезок очень мал, но даже и за этот короткий срок я увидела все, что скрыто за большим занавесом.

Судьба наделила меня необыкновенно привлекательной внешностью. В юном возрасте встретила свое счастье, но, увы, оно лишь, как жар-птица, пролетело, посверкало своими золотыми перьями и удалилось в никуда, жестоко меня обманув».

Калі я прачытала яго да канца, мне здалося, што адна думка ў лісце Луізы выходзіць па-за межы гэтага жаночага лёсу.

«Постоянные разъезды, разные города, много денег, интересные знакомства. Но все время я преследовала лишь одну цель: жестокая месть «кроликам». Да, мужчины — это кролики с красными глазами. Они видят только капусту и сразу на нее набрасываются, порой не понимая, не подозревая, что она отравлена... Наибольшее удовлетворение я получала, когда видела, как мучаются «кролики» в припадке, отравленные моим ядом. У них так же болела душа, как когда-то у меня, я мстила за искалеченную мою и многие другие судьбы».

Помста як мэта жыцця?

Мне прыгадалася даўняя гісторыя. Таксама пра помсту. На адным з нашых студэнцкіх сходаў, пагаварыўшы аб справах, што называецца, «казённых», не помню, з якой нагоды, мы вырашылі не разыходзіцца, пагаварыць «па душах». Кожны прыгадваў выпадак з уласнага жыцця, што ўзрушыў да глыбіні душы, перавярнуў жыццё.

Адзін са старшакурснікаў былы марак, расказаў сваю гісторыю. Служыў ён матросам на пагранічным кацеры, што хадзіў па Амуры. Было гэта якраз у часы кітайска-савецкага канфлікту. Аднойчы ішлі яны са сваім звычайным дазорам уздоўж граніцы. Раптоўна аднекуль наляцелі кітайскія ваенныя самалёты. Пралятаючы над кацерам, яны расстралялі яго з кулямётаў ва ўпор.

— І вось ляжаць мае сябры Колька ды Грыша, на палубе усе ў крыві... Толькі што ўсміхаліся, размаўлялі з намі, вось ужо іх няма. Вы можаце сабе гэта ўявіць? — з неймаверным болем ірваў хлопец на сабе каўнер пінжака так, што ляцелі гузікі.

— І тады мы развярнулі свае кулямёты, і з гора — па іхніх ф-фанзах, па дамах на тым беразе...

Апошнія яго словы павіслі ў напружанай цішыні. Ніхто ні аб чым яго больш не запытаўся. Мы маўчалі. Усё гэта не змяшчалася ў галаве. Цяжка было сабе ўявіць гэта: вайна, забойствы, дзеці, жанчыны ў кітайскіх фанзах, што загінулі ад выпадковых шалёных снарадаў крыўды.

І ўсё-такі нехта пасля ў калідоры ціха запытаўся ў хлопца:

— Дык як гэта вы ўсё-такі па фанзах, і не шкада было? Чым жа тыя фанзы вінаватыя?

Марак зноў схапіўся за каўнер.

—А нашых хлопцаў, маладых, прыгожых, табе не шкада? Чым жа яны вінаватыя? — ахрыплым голасам выдыхнуў ён.

Адказаць на гэта пытанне чалавек, відаць, не змог. Так, твае сябры, самыя блізкія — вось яны ляжаць мёртвыя ў лужыне крыві, і дагэтуль яны перад вачыма. А трупаў на тым беразе — не відаць нікому: ні нам, ні таму хлопцу — яны ж на тым беразе...

Не ведаю, чаму менавіта гэтую гісторыю прыгадала я, калі чытала ліст Луізы. Магчыма, такая на першы погляд дзіўная аналогія ўзнікла таму, што цяпер тыя снарады і кулі, выпадковыя, шалёныя снарады крыўды свішчуць зусім блізка каля кожнага з нас. Тут, на сваім беразе. Ляцяць, здараецца, ва ўсякага, не выбіраючы, хто вінаваты, хто не. Ды і як вызначыць віну бліжняга? Сёння мы ўсе шчодра надзяляем адзін аднаго віною.

Доўгі час чалавечы лёс, жыццё, асоба і годнасць не былі ў нашай краіне галоўнымі. На п'едэстале заўжды стаяла Яе Вялікасць Ідэя, пасля — лёсы краіны, нацыі, не менш, — а што да адной канкрэтнай маленькай асобы, дык гэтае паняцце было не з нашага жыцця, гэта быў здабытак «іхняй» ідэалогіі. Вось і цяпер: асобу не столькі шукаюць, колькі ў яе страляюць. Калі сёння парламенты ўпершыню абвяшчаюць у праектах сваіх законаў прыярытэтнай каштоўнасцю інтарэсы Асобы, застаецца толькі ўздыхнуць, калі гэта чытаеш: колькі ў нас ужо законаў, што «не працуюць», вось яшчэ адзін да іх дадаўся.

І — грымяць стрэлы: і ў Грузіі, і ў Прыбалтыцы, і па ўсёй краіне, кожны з нас чуе іх усё бліжэй. І мроіцца мне, што многія з тых, хто яшчэ ўчора пакутаваў за блізкіх, хто яшчэ ўчора адстойваў іх годнасць і свабоду, і сёння прачынаюцца па начах, калі іх пачынаюць адольваць жахі мінулага, страчаных гадоў, і, здаецца, яны ў страшным сне ізноў навальваюцца на грудзі — і зрываюцца людзі з ложкаў, скідаючы на падлогу коўдру, б'юць рукамі ў сляпую цемру, намагаюцца адбіцца ад неадступнага мінулага. Б'юць з усяе сілы па ф-фанзах, па ф-фанзах. А фанзы тыя — даўно ўжо на сваім беразе.

Нездарма ж заўважыў нехта з класікаў: калі палач і ахвяра доўгі час разам — яны зрастаюцца ў адно цэлае, нейкім чынам атаясамліваюцца. І нясе далей палач у душы сваёй ахвяру, і нясе ахвяра ў душы сваёй палача.

Вось пра гэта я і хацела сказаць табе, Луіза. Ты пішаш: «Через недолгое время самолет навсегда унесет меня далеко за океан, передо мной откроется новая жизнь. У меня будет все, но я буду страдать из-за того, что я когда-то стала жертвой, растоптанной и брошенной прямо в грязь».

Ведаеш, мы ўсе ў той ці іншай меры ахвяры — несправядлівасці, дзяржавы, арганізацый, асобнага чалавека, а іншы раз і ўласных якасцей, учынкаў. Усе — ад прэзідэнтаў да інтэрдзяўчынак. Рэдка каго прамінула такая доля.

Толькі вось які парадокс. Выходзіць, ты — ахвяра да тае пары, пакуль ты сама можаш быць катам, пакуль ты караеш, ненавідзіш, помсціш. Я не наважваюся даваць табе парады накшталт «даруй ворагу свайму». Не гаспадар я чужому болю, чужой душы. Толькі ж душу не памяняеш, не выкінеш, кожны возіць яе за сабой усюды, як гарбаты свой горб, як смоўж сваю ракавіну.

Ты пішаш: «У меня уже нет и никогда не будет души, она умерла... Боже, как жить без души?»

Але ж гэта — голас жывой збалелай душы. Калі яна баліць, калі ты пакутуеш, значыць, яна ёсць.

Магчыма, у цябе далей усё будзе добра, Луіза, ты прывыкнеш да новага жыцця, знойдзеш сяброў, цікавы занятак, абудзіцца ў табе цікавасць да жыцця. І лісты ў Саюз сябрам, родным, набыўшы новыя звычкі чалавека цывілізаванага свету, ты будзеш падпісваць так: спачатку імя і прозвішча адрасата, пасля — вуліцу і дом, пасля — горад, далей — краіну. Так і будуць размеркаваны ў цябе каштоўнасці, як і павінна быць. Спачатку Асоба, пасля — усё астатняе. Але ці будзе табе лёгка, калі праз усё жыццё ты будзеш несці ў сэрцы вобраз ката свайго і праз гэта, застаўшыся ахвярай, будзеш біць па ф-фанзах, па фанзах?..

Са шчырым спачуваннем да цябе

Любоў ФІЛІМОНАВА,
пісьменніца.

День Союза

Л. ТЕР-ПЕТРОСЯН ВЗЫВАЕТ О ПОМОЩИ

Председатель Верховного Совета Республики Армения Левон Тер-Петросян направил обращение руководителям семи развитых стран мира, в котором представил факты попрания прав граждан армянской национальности, арестованных и доставленных в Азербайджан. Подчеркивая, что тревога за судьбы своих соотечественников и родных вызывает у населения беспокойство, Л. Тер-Петросян призвал руководителей «семерки» до предстоящей лондонской встречи ходатайствовать перед Президентом Горбачевым о решении этого вопроса.

ВОТ ОНА ЕСТЬ — НО ЕЕ СРАЗУ НЕТ...

Продлить жизнь азербайджанским нефтегазовым промыслам, находящимся в эксплуатации сто и более лет, смогли бы совместные предприятия. Для извлечения остаточного горючего, запасы которого еще весьма велики, необходимы современная технология и техника. «Мы готовы сотрудничать с любой зарубежной фирмой», — сказал Акиф Джафаров, начальник объединения «Азнефть», коллектив которого ведет добычу горючего на суше Азербайджана. Предпочтение будет отдано фирме, чей проект окажется эффективным и экологически чистым.

За более чем 120-летнюю историю нефтедобычи из недр Азербайджана извлечено 1,2 миллиарда тонн нефти.

НОВЫЙ РЕЙС В КИТАЙ

Недавно между Иркутском и Шеньяном начала действовать новая авиалиния. Пока по одному рейсу в неделю с советской и китайской стороны.

Самолет ТУ-154 М, отправившись в свой первый рейс со 164 пассажирами на борту, преодолел расстояние в 2114 километров за три часа десять минут. Стоимость билета — 287 долларов, или 313 рублей.

Рейс Иркутск—Шеньян выполняет Восточносибирское управление гражданской авиации, отмечающее в эти дни свое 65-летие и преобразованное сейчас в объединение «Байкалавиа». В 1956 году именно иркутские авиаторы начинали регулярные полеты в Китай, которые в 60-х годах были прерваны.

ВОЗМОЖНА ЛИ СУПЕРПАРТИЯ!

«Создаваемому ныне «Движению за демократические реформы» едва ли удастся включить в себя весь спектр демократических сил, — рассказал один из лидеров «Демроссии» Владимир Боксер.—Это движение, формирующееся «сверху», не может рассчитывать на серьезную вертикальную структуру в обществе, без которой невозможны ни организация партии, ни победа на выборах». По его словам, прошедший недавно пленум Совета представителей «Демроссии» показал, что ее провинциальные структуры в массе своей не станут основой новой партии. Активисты среднего звена, которые в значительной степени и определяют ход политического процесса, уже задействованы в организациях «Демроссии», хотя, возможно, и будут оказывать новой партии какую-то помощь. «Я думаю, — сказал также В. Боксер, — что «движение» заполнит собой политическое пространство между Горбачевым и Ельциным и будет союзником тех сил, что останутся слева от Президента России.

ПОЖАР В «АСТОРИИ»

Вчера в 11.30 утра в ленинградское управление пожарной охраны поступил сигнал о пожаре в отеле «Астория».

Огонь вспыхнул в подвале, где находится установка системы пылоудаления отеля, — горело оборудование в помещении размерами 12×2 и 12×3 метра.

В тушении пожара участвовало 80 пожарных. Их работа затруднялась большим количеством едкого дыма, выделявшегося при горении пластиковых составляющих звукоизоляции и оборудования. Причина возгорания — скорее всего, электрооборудование, возможно, электромотор системы пылоудаления.

Пожар был ликвидирован в 13.49.

Отель «Астория» реконструировала финская фирма «Юит Хтюмя», и ввод в эксплуатацию состоялся вместо мая в июне, так как пожарная инспекция, наученная горьким опытом недавней трагедии в отеле «Ленинград», очень придирчиво принимала противопожарные системы «Астории». Во время пожара отелю практически не был причинен ущерб. Его постояльцы не испытали никаких неудобств или беспокойства.

(Инфоновости).

ДЗЯРЖАЎНАЯ ПРАГРАМА БЕЛАРУСКАЙ ССР ПА СТАБІЛІЗАЦЫІ ЭКАНОМІКІ І САЦЫЯЛЬНАЙ АБАРОНЕ НАСЕЛЬНІЦТВА

ЭКАНАМІЧНАЯ СІТУАЦЫЯ Ў РЭСПУБЛІЦЫ

Эканамічная і палітычная сітуацыя ў рэспубліцы імкліва абвастраецца. З пачатку бягучага года яна набыла ярка выяўлены крызісны характар. Непаслядоўныя дзеянні цэнтра прыводзяць да велізарнага бюджэтнага дэфіцыту, развалу фінансавай і крэдытна-грашовай сістэмы, разбурэння спажывецкага рынку. Да ўсплеску адкрыта выяўленай незадаволенасці ў грамадстве прывяла праведзеная саюзным урадам непрадуманая рэформа рознічных цэн.

У сілу рэзкага падзення вытворчасці ў паліўна-энергетычным, металургічным і хімікалясным комплексах краіны пастаўкі ў рэспубліку жыццёва важных відаў сыравіны, матэрыялаў і камплектуючых вырабаў могуць скараціцца ў бягучым годзе на 25—30 працэнтаў, што, калі не супрацьпаставіць эфектыўныя меры надзвычайнага характару, выкліча глыбокія негатыўныя змяненні ў эканоміцы, далейшы спад вытворчасці і яшчэ большае зніжэнне жыццёвага ўзроўню насельніцтва.

Вярхоўны Савет і урад рэспублікі прадпрымаюць усё, што ад іх залежыць, па паляпшэнню становішча спраў у эканоміцы і сацыяльнай абароне насельніцтва. Аднак, улічваючы складанасць абстаноўкі, неабходны дадатковыя неардынарныя практычныя дзеянні, якія былі б падтрыманы ўсім грамадствам.

Нарастанне крызісных з'яў патрабуе вырашыць у бліжэйшы перыяд наступныя неадкладныя задачы:

забяспечыць паслядоўнае выкананне праграмы пераходу рэспублікі да рынкавай эканомікі, удзяліўшы асаблівую ўвагу развіццю дзелавой актыўнасці і свабоднага прадпрымальніцтва;

прадухіліць разбурэнне эканомікі рэспублікі, далейшы спад вытворчасці ў жыццезабяспечваючых галінах;

сумеснымі намаганнямі рэспублік і цэнтра не дапусціць некіруемай інфляцыі і развалу грашовага абароту;

спыніць падзенне жыццёвага ўзроўню народа, нармалізаваць забеспячэнне насельніцтва харчаваннем, медыкаментамі, таварамі першай неабходнасці.

ПЕРШАЧАРГОВЫЯ МЕРЫ ПА ПАСКАРЭННЮ ПЕРАХОДУ ДА РЫНАЧНЫХ АДНОСІН

Стратэгічным напрамкам застаецца фарміраванне эфектыўнай сацыяльна-арыентаванай рыначнай эканомікі на аснове рэспубліканскай праграмы пераходу да рынку. Паскарэнне працэсу фарміравання рыначных адносін дазволіць даць штуршок прадпрымальніцкай і дзелавой актыўнасці, стварыць умовы для аздараўлення фінансаў, структурнай перабудовы і прыцягнення замежных інвестыцый, што з'явіцца таксама важнейшым стабілізуючым фактарам.

У гэтых мэтах неабходна да 1 верасня 1991 года ўнесці ў Грамадзянскі і Крымінальны кодэксы БССР змяненні, якія ліквідуюць перашкоды на шляху прадпрымальніцтва, распрацаваць і прыняць звязаныя з гэтым асноўныя законы, перш за ўсё аб гаспадарчых суполках і таварыствах, аб акцыянерных таварыствах і таварыствах з абмежаванай адказнасцю, аб супрацьдзеянні манапалістычнай дзейнасці, аб прыватызацыі.

Увесці спрошчаны парадак выезду за мяжу грамадзян рэспублікі ў мэтах абучэння прадпрымальніцтву, наладжвання ўстойлівых сувязей з дзелавымі коламі іншых краін.

У III квартале бягучага года распрацаваць рэспубліканскую праграму раздзяржаўлення і прыватызацыі і прыступіць да яе рэалізацыі.

Размежаванні кампетэнцыі ў працэсе раздзяржаўлення і прыватызацыі паміж органамі ўлады і кіравання рэспублікі і Саюза ССР ажыццяўляць на аснове артыкула 10 Закона БССР аб народаўладдзі, забяспечыўшы пераход пад юрысдыкцыю рэспублікі прадпрыемстваў усіх галін народнай гаспадаркі, якія знаходзяцца ў гэты час у саюзным падпарадкаванні.

Савету Міністраў БССР, мясцовым Саветам правесці да 1 кастрычніка 1991 года размежаванне камунальнай уласнасці па ўзроўнях тэрытарыяльнага кіравання.

У першачарговым парадку прыступіць да прыватызацыі ў гандлі, грамадскім харчаванні, бытавым абслугоўванні, аўтасэрвісе невялікіх прадпрыемстваў транспарту, прамысловасці і іншых галін народнай гаспадаркі, дзе недзяржаўныя структуры найбольш эфектыўныя.

Стымуляваць продаж здадзеных у арэнду дзяржаўных памяшканняў.

Забяспечыць фарміраванне фінансавага рынку на аснове камерцыялізацыі крэдытных устаноў, стварэння фондавай біржы і сеткі аўдытарскіх і брокерскіх фірм, арганізацыі выпуску каштоўных папер.

Прыступіць да фарміравання інфраструктуры таварнага рынку, забяспечыць легалізацыю і прававую абарону пасрэдніцкай дзейнасці.

Распрацаваць і зацвердзіць праграму падрыхтоўкі кадраў у галіне прадпрымальніцтва, фінансавага і таварнага рынкаў.

Умацаваць юрыдычныя службы для кваліфікаванага вырашэння пытанняў развіцця прадпрымальніцтва і функцыяніравання рыначных структур.

З мэтай стварэння рынку жылля неадкладна прыступіць да яго прыватызацыі на добраахвотнай і пераважна бязвыплатнай аснове (у межах устаноўленых норм), выпрацоўкі льготных умоў для набыцця жылля малазабяспечанымі сем'ямі. Павысіць кватплату за лішкі жылой плошчы звыш нормы да 10-кратнага размеру, за выключэннем жылога фонду ў сельскай мясцовасці. Стварыць зоны індывідуальнага жыллёвага будаўніцтва з выдзяленнем усім жадаючым участкаў пад забудову.

НЕАДКЛАДНЫЯ МЕРЫ ПА СТАБІЛІЗАЦЫІ ЭКАНОМІКІ

У ГАЛІНЕ ФІНАНСАЎ І БЮДЖЭТУ

Сацыяльна-эканамічная абстаноўка, якая склалася ў рэспубліцы, патрабуе значнага павелічэння расходаў Дзяржаўнага бюджэту Беларускай ССР на 1991 год. Звыш прадугледжаных у ім сум, з улікам мерапрыемстваў па сацыяльнай абароне насельніцтва ў сувязі з увядзеннем з 2 красавіка бягучага года новых рознічных цэн дадаткова, акрамя ўласных сродкаў прадпрыемстваў, спатрэбіцца каля 2,7 млрд. рублёў. Гэта значыць, што да канца года, калі не прыняць неабходных мер, дэфіцыт бюджэту можа перавысіць 6 млрд. рублёў.

У гэтых умовах неабходны самы жорсткі рэжым эканоміі фінансавых рэсурсаў, пошук і рэалізацыя магчымасцей зніжэння бюджэтнага дэфіцыту за кошт умацавання даходных крыніц, скарачэння расходаў, якія не маюць першачарговага значэння, удасканалення парадку перадачы фінансавых рэсурсаў у саюзны бюджэт, паслядоўнай рэалізацыі прынцыпу «жыць—па сродках».

ПА ЎЗАЕМААДНОСІНАХ З САЮЗНЫМ БЮДЖЭТАМ

Пытанне аб перадачы на саюзныя патрэбы сродкаў, прадугледжаных эканамічным пагадненнем аб рэформе рознічных цэн, падлягае ўдакладненню з улікам рэальных паступленняў у бюджэт рэспублікі, неабходнасці павелічэння асігнаванняў на ліквідацыю вынікаў чарнобыльскай катастрофы, а таксама прынятых саюзнымі і рэспубліканскімі органамі рашэнняў па сацыяльнай абароне насельніцтва. Савету Міністраў БССР дадаткова прапрацаваць яго ў саюзных органах, маючы на ўвазе максімальнае памяншэнне сумы, якая падлягае перадачы.

У мэтах змянення ўказанняў саюзных органаў устанавіць, што ўся сума ад дааценкі рэшткаў тавараў, на якія з 2 красавіка 1991 года ўведзены новыя рознічныя цэны, застаецца ў распараджэнні рэспублікі і размяркоўваецца наступным чынам: ад дааценкі рэшткаў тавараў у межах нарматыву яна накіроўваецца на павелічэнне нарматыву і статутнага фонду аб'яднанняў, прадпрыемстваў і арганізацый, а частка, якая засталася, — роўнымі долямі ў даходы рэспубліканскага бюджэту і бюджэтаў адпаведных абласцей і г. Мінска.

Устанавіць, што ў 1991 годзе ў саюзны бюджэт перадаецца 17 працэнтаў прыбытку прадпрыемстваў саюзнага і рэспубліканскага падпарадкавання, але не больш 2,4 млрд. рублёў, як гэта ўлічана ў разліках да бюджэту. Міністэрству фінансаў БССР вызначыць парадак паступлення ў бюджэт рэспублікі часткі плацяжоў звыш указанай сумы.

Увайсці ў Савет Федэрацыі з прапановай аб стварэнні спецыяльнага органа па кантролю за фарміраваннем і выкарыстаннем сродкаў саюзнага бюджэту з абавязковым прадстаўніцтвам ад кожнай рэспублікі.

ПА ЎЗАЕМААДНОСІНАХ З БЮДЖЭТАМІ АБЛАСЦЕЙ І Г. МІНСКА

Савету Міністраў БССР сумесна з аблвыканкомамі, Мінскім гарвыканкомам удакладніць даходы і расходы бюджэтаў абласцей і г. Мінска ў сувязі з прынятымі рашэннямі па змяненню рознічных цэн і сацыяльнай абароне насельніцтва, надзвычайнымі мерамі па выкананню бюджэту на другое паўгоддзе 1991 года.

Аднесці павелічэнне бюджэтнага дэфіцыту поўнасцю на рэспубліканскі бюджэт, захаваўшы дэфіцыты па бюджэтах абласцей і г. Мінска ў ранейшых аб'ёмах.

Перайсці з 1992 года на фарміраванне мясцовых бюджэтаў на аснове нарматываў бюджэтнай забяспечанасці, прадугледзеўшы дыферэнцыраваны падыход да ўстанаўлення размераў адлічэнняў ад агульнарэспубліканскіх даходаў і падаткаў у бюджэты тых рэгіёнаў, уласная даходная база якіх недастатковая для пакрыцця расходаў. Савету Міністраў БССР унесці ў Вярхоўны Савет прапановы па гэтаму пытанню да 1 верасня 1991 года.

Павялічыць з другога паўгоддзя бягучага года нарматыў адлічэнняў падатку з продажу ў бюджэты абласцей і г. Мінска з 20 да 35 працэнтаў за кошт адпаведнага памяншэння размеру адлічэнняў у рэспубліканскі бюджэт.

У выпадку выдання заканадаўчых актаў і рашэнняў урада БССР, якія выклікаюць павелічэнне расходаў або памяншэнне даходаў бюджэтаў абласцей і г. Мінска, гэтым бюджэтам кампенсуюцца сродкі з рэспубліканскага бюджэту. У выпадку прыняцця мясцовымі Саветамі рашэнняў, якія выклікаюць памяншэнне плацяжоў у рэспубліканскі бюджэт, пакрыццё страт праводзіцца за кошт адпаведных мясцовых бюджэтаў.

ПА ПРЫЦЯГНЕННЮ Ў БЮДЖЭТ ДАДАТКОВЫХ КРЫНІЦ І ЎЗМАЦНЕННЮ ЖОРСТКАСЦІ РАСХОДАЎ ДЗЯРЖАЎНЫХ СРОДКАЎ

Прыняць надзвычайныя меры па выкананню Дзяржаўнага бюджэту рэспублікі на 1991 год і даручыць Савету Міністраў БССР у працэсе іх рэалізацыі ажыццяўляць іншыя меры па скарачэнню бюджэтнага дэфіцыту.

У сувязі з узрастаючым дэфіцытам бюджэту і вострай неабходнасцю ажыццяўлення мерапрыемстваў, якія выклікаюць дадатковыя расходы, правесці перагаворы з замежнымі краінамі аб выдзяленні крэдытаў для павышэння тэхнічнага ўзроўню прадпрыемстваў аграпрамысловага комплексу, прамысловасці будаўнічых матэрыялаў, а таксама стварэння ўмоў для выпуску канкурэнтаздольнай прадукцыі.

Устанавіць парадак, пры якім прадукцыя, што пастаўляецца за межы рэспублікі звыш аб'ёмаў дзяржаўнага заказу, рэалізуецца па цэнах вышэй унутрырэспубліканскіх не менш чым на 20 працэнтаў, з накіраваннем 50 працэнтаў дадатковай выручкі ў даход бюджэту.

Распрацаваць і прыняць да 1 кастрычніка 1991 года законы аб рэформе сістэмы падаткаабкладання з улікам асаблівасцей рэспублікі, яе дзяржаўнага суверэнітэту і пераходу да рынку.

Мясцовым Саветам народных дэпутатаў больш поўна выкарыстоўваць прадастаўленыя ім правы ў частцы ўстанаўлення мясцовых падаткаў і збораў з выкарыстаннем атрыманых сродкаў на сацыяльна-эканамічнае развіццё тэрыторыі.

Арганізаваць у 1991 годзе ў рэспубліцы рэалізацыю праз аўкцыёны часткі выдзеленых па рыначных фондах імпартных мэблевых гарнітураў, тэлевізараў, магнітафонаў, відэамагнітафонаў, халадзільнікаў, а таксама складанай бытавой тэхнікі і тэлерадыёапаратуры айчыннай вытворчасці апошніх мадыфікацый. Дзяржэканомплану, Мінгандлю, Мінфіну БССР сумесна з абласнымі і Мінскім гарадскім Саветамі вызначыць пералік і долю тавараў, дазволеных для рэалізацыі на аўкцыёнах. Устанавіць, што 80 працэнтаў атрыманай у сувязі з гэтым дадатковай выручкі паступае роўнымі долямі ў рэспубліканскі і мясцовыя бюджэты. Правам на набыццё тавараў на аўкцыёнах карыстаюцца толькі грамадзяне, якія пастаянна пражываюць на тэрыторыі Беларускай ССР. Указаная прадукцыя рэалізуецца за межы рэспублікі па дагаворных цэнах не ніжэй за цэны, якія складваюцца пры аўкцыённым продажы, з залічэннем розніцы ў бюджэт у аналагічным, як для аўкцыёнаў, парадку.

Аднавіць камерцыйны гандаль віна-гарэлачнымі і тытунёвымі вырабамі, перш за ўсё імпартнай вытворчасці. Вызначыць пералік віна-гарэлачных і тытунёвых вырабаў, якія рэалізуюцца па камерцыйных цэнах, выключыць рэалізацыю вырабаў аналагічнага асартыменту праз звычайную гандлёвую сетку.

Арганізаваць у 1991 годзе выпуск рэспубліканскіх мэтавых беспрацэнтных пазык на суму да 100 млн. рублёў з пагашэннем аблігацый пазыкі вострадэфіцытнымі таварамі.

Максімальна абмежаваць выдзяленне з бюджэту міністэрствам і ведамствам Беларускай ССР, прадпрыемствам, установам і арганізацыям дадатковых асігнаванняў. Да стабілізацыі фінансавага становішча рэспублікі не прымаць новых рашэнняў, якія выклікаюць павелічэнне расходаў бюджэту.

Перагледзець пералік аб'ектаў, якія фінансуюцца за кошт бюджэтных асігнаванняў, закрыць фінансаванне тых з іх, будаўніцтва якіх не пачата і не выклікаецца першачарговай неабходнасцю.

Увесці на тэрыторыі рэспублікі на 1991—1992 гады плату па прыпыненых і закансерваваных будоўлях і аб'ектах з разліку 10 працэнтаў вартасці незавершанага будаўніцтва, забяспечыўшы дыферэнцыраваны падыход з улікам прычын і адказнасці бакоў. Распаўсюдзіць парадак спагнання такой платы на звышнарматыўныя аб'ёмы незавершанага будаўніцтва ў іншых аб'ектах.

Правесці да 1 ліпеня бягучага года інвентарызацыю закансерваваных, прыпыненых будоўляў і аб'ектаў [illegible] і плошчаў, якія не выкарыстоўваюцца, і пачаць іх [illegible]жу. Сродкі ад продажу аб'ектаў, будаўніцтва якіх ажыццяўлялася за кошт бюджэтных асігнаванняў, цэнтралізаваных фондаў і рэзерваў міністэрстваў і ведамстваў БССР, пералічваюцца ў размеры 75 працэнтаў у даход бюджэту рэспублікі і 25 працэнтаў застаюцца ў распараджэнні заказчыка.

Прыняць [illegible] урадам [illegible] колькасць [illegible] цэнтральнага апарату міністэрстваў і ведамстваў Беларускай ССР на 25 [illegible] ваць са[illegible] калектыва[illegible] нанняў, [illegible] арганізацый [illegible] 30 працэнтаў [illegible] адміністрацыйна-[illegible] апарату з накіраваннем сродкаў, якія вызваляюцца, на рэалізацыю сацыяльных праграм.

Рэкамендаваць [illegible] раённым [illegible] абласнога [illegible] колькасці [illegible] 70 тыс. [illegible] народных [illegible] адзіныя [illegible] кошт аб[illegible] раённых [illegible] агульны [illegible] цэнтр, з [illegible] адміністрацыйна-тэрытарыяльных [illegible] ваннем [illegible] Саветаў [illegible] ным га[illegible] таксама [illegible] лікіх па[illegible] тва сельскіх Саветаў.

Прызнаць неабходным паменшыць размер адлічваемых прадпрыемствамі і арганізацыямі сродкаў на дарожныя работы з 1 да 0,5 працэнта. У сувязі з гэтым у ходзе выканання бюджэту адшукаць магчымасць выдзялення сродкаў, якіх нестае, на выкананне запланаваных аб'ёмаў работ па будаўніцтву і рамонту аўтамабільных дарог рэспублікі.

У мэтах стварэння дадатковых крыніц для забеспячэння кампенсацыйных выплат работнікам прадпрыемстваў і арганізацый незалежна ад форм уласнасці знізіць з II квартала бягучага года стаўку падаткаабкладання прыбытку з 45 да 35 працэнтаў.

Намечаныя меры дазволяць звесці дэфіцыт бюджэту да канца бягучага года да 5 млрд. рублёў, для пакрыцця якога ўрад вымушаны будзе прыцягваць за адпаведную плату крэдытныя рэсурсы Нацыянальнага банка БССР.

У ГАЛІНЕ БАНКАЎСКАЙ І ГРАШОВА-КРЭДЫТНАЙ СІСТЭМЫ

Нацыянальнаму банку БССР сумесна з Саветам Міністраў БССР вызначыць на другое паўгоддзе 1991 года асноўныя напрамкі ўдасканалення грашова-крэдытных адносін у народнай гаспадарцы рэспублікі. У гэтых мэтах праводзіць самастойную палітыку ў галіне ўстанаўлення ўліковых ставак, норм абавязковых рэзерваў, якія размяшчаюцца камерцыйнымі банкамі ў Нацыянальным банку БССР, узроўню працэнтаў за крэдыт, што прадастаўляецца прадпрыемствам і арганізацыям.

Нацыянальнаму банку БССР пры рэалізацыі грашова-крэдытнай палітыкі ў другім паўгоддзі 1991 года прадугледзець прыярытэт у выкарыстанні цэнтралізаваных крэдытных рэсурсаў у першую чаргу на фінансаванне мерапрыемстваў, звязаных з павелічэннем вытворчасці сельскагаспадарчай прадукцыі і тавараў народнага спажывання.

Дазволіць камерцыйным банкам рэспублікі рэзерваванне сродкаў у Нацыянальным банку БССР у межах устаноўленых нарматываў ажыццяўляць у выглядзе дзяржаўных каштоўных папер, якія выпускаюцца Міністэрствам фінансаў БССР на пакрыццё бюджэтнага дэфіцыту.

З 1 студзеня 1992 года змяніць дзеючы парадак разлікаў і пакрыцця розніц у цэнах на сельскагаспадарчую і іншую прадукцыю, маючы на ўвазе рабіць выплаты розніц у цэнах па месцы яе спажывання за кошт сродкаў адпаведных бюджэтаў.

З мэтай паляпшэння крэдытна-разліковага абслугоўвання прадпрыемстваў і арганізацый па экспартна-імпартных аперацыях і арганізацыі валютнага абслугоўвання грамадзян утварыць да 1 жніўня 1991 года акцыянерны камерцыйны Банк знешнеэканамічнай дзейнасці Беларускай ССР.

У ГАЛІНЕ ЦЭНААЎТВАРЭННЯ

Да канца бягучага года не дапускаць перавышэння дзеючага ўзроўню дзяржаўных рознічных цэн на асноўныя харчовыя і нехарчовыя тавары, якія ўваходзяць у спажывецкі кошык, і тарыфы на жыллёва-камунальныя паслугі.

Далейшую лібералізацыю цэн праводзіць па меры фарміравання рынкава-арыентаваных сектараў эканомікі, раздзяржаўлення, прыватызацыі і дэманапалізацыі ў сферы вытворчасці, гандлю і паслуг.

Дазволіць прадпрыемствам, аб'яднанням і арганізацыям рэалізоўваць прадукцыю вытворча-тэхнічнага прызначэння па дагаворных цэнах замест фіксаваных у выпадках, калі на яе выраб выкарыстоўваліся сыравіна, матэрыялы і камплектуючыя вырабы, набытыя па дагаворных цэнах.

У мэтах абмежавання манапольнага дыктату вытворцаў прадукцыі прадаставіць правы Дзяржэканомплану БССР у перыяд рэалізацыі надзвычайных мер:

адмяняць эканамічна неабгрунтаваныя дзяржаўныя фіксаваныя і рэгулюемыя цэны і па меры стабілізацыі спажывецкага рынку зніжаць іх узровень;

накладаць на службовых асоб, вінаватых у парушэнні дысцыпліны дзяржаўных фіксаваных і рэгулюемых цэн, штрафы ў размеры да месячнага акладу.

У ГАЛІНЕ РЭСУРСНАГА ЗАБЕСПЯЧЭННЯ

Забяспечыць прыярытэтны напрамак матэрыяльна-тэхнічных рэсурсаў на патрэбы аграпрамысловага комплексу, будаўніцтва аб'ектаў, звязаных з ліквідацыяй вынікаў чарнобыльскай катастрофы, прамысловасці будаўнічых матэрыялаў, па выпуску тавараў народнага спажывання.

З мэтай дадатковага ўцягнення ў гаспадарчы абарот матэрыяльных рэсурсаў завяршыць поўны перапіс рэшткаў вытворчых і складскіх запасаў матэрыяльна-тэхнічных рэсурсаў і неўстаноўленага абсталявання на прадпрыемствах, а таксама ў сістэме матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння і на яе аснове арганізаваць пачынаючы з III квартала 1991 года шырокую распрадажу рэсурсаў, якія не выкарыстоўваюцца, у тым ліку праз таварныя біржы.

Для ажыццяўлення аператыўнага пераразмеркавання матэрыяльных рэсурсаў, уключаючы змяншэнне паставак за межы рэспублікі, забеспячэння пры гэтым абароны інтарэсаў прадпрыемстваў і арганізацый прадаставіць адпаведныя правы Дзяржэканомплану, Дзяржзабеспячэнню, Вышэйшаму Гаспадарчаму Суду БССР і банкам БССР.

У выпадку непаставак па ўнутрырэспубліканскіх планах па ўзгадненню з Вышэйшым Гаспадарчым Судом БССР прадугледзець штрафныя санкцыі ў размеры 100 працэнтаў вартасці недапастаўленай прадукцыі.

Прамысловым прадпрыемствам рэспублікі забяспечыць першачарговую і (пры згодзе атрымальніка) датэрміновую пастаўку прадукцыі па фондах для рэспубліканскіх спажыўцоў.

Пры шматразовых парушэннях аб'ёмаў і тэрмінаў паставак сыравіны і прадукцыі вытворча-тэхнічнага прызначэння па выдзеленых лімітах і заключаных міжурадавых пагадненнях з боку прадпрыемстваў і арганізацый іншых рэспублік скарачаць або спыняць вываз прадукцыі ў гэтыя рэгіёны, а рэсурсы, што вызваляюцца, накіроўваць для больш поўнага забеспячэння патрэб Беларускай ССР.

Устанавіць на 1992 год парадак, пры якім для прадпрыемстваў усіх форм уласнасці і відаў падпарадкаванасці ўводзіцца адзіны рэспубліканскі дзяржзаказ, што ўключае пастаўкі прадукцыі для патрэб рэспублікі, у тым ліку па заказах аблвыканкомаў (Мінскага гарвыканкома), Саюза і рэалізацыі міжрэспубліканскіх пагадненняў.

У III квартале бягучага года вызначыць аб'ёмы ўзаемных міжрэспубліканскіх паставак, перазаключыўшы міжурадавыя пагадненні, тэрмін якіх заканчваецца ў 1991 годзе.

Прыступіць пачынаючы з 1992 года да стварэння сумесных прадпрыемстваў, цэхаў і вытворчых магутнасцей з іншымі рэспублікамі на кампенсацыйнай аснове.

Завяршыць да 1 ліпеня бягучага года распрацоўку абласных балансаў вытворчасці і спажывання, увозу і вывазу сыравіны, прадукцыі і тавараў як асновы для фарміравання планаў на 1992 год.

На аснове ўказаных балансаў перагледзець структуру вытворчасці, скараціць выпуск прадукцыі, якая падлягае вывазу з рэспублікі, і павялічыць вытворчасць прадукцыі, якой не хапае.

У мэтах забеспячэння ўстойлівай работы аб'ектаў паліўна-энергетычнага і транспартнага комплексаў увесці асобы рэжым іх функцыяніравання, які гарантуе надзейную абарону прадпрыемстваў зазначаных галін.

Забяспечыць апераджальнае будаўніцтва Мінскіх ЦЭЦ-4 і ЦЭЦ-5, Гомельскай ЦЭЦ-2, лініі электраперадачы Смаленская АЭС — падстанцыя «Беларуская», газапровадаў-адводаў, аўтамабільных газанапаўняльных кампрэсарных станцый і іншых аб'ектаў паліўна-энергетычнага комплексу.

Павялічыць пастаўкі газавага паліва ў сельскія раёны, у тым ліку забруджаныя радыенуклідамі, не менш чым у 2,5 — 3 разы.

НЕАДКЛАДНЫЯ МЕРЫ ПА САЦЫЯЛЬНАЙ АБАРОНЕ НАСЕЛЬНІЦТВА І ЎДАСКАНАЛЕННЮ ПРАЦОЎНЫХ АДНОСІН

Дзяржкампрацы БССР, кіраўнікам прадпрыемстваў да 1 чэрвеня 1991 года перагледзець тарыфныя стаўкі і службовыя аклады з налічэннем на іх прадугледжаных дзеючым заканадаўствам ільгот і кампенсацый, надбавак і даплат, прэмій і ўзнагароджанняў стымулюючага парадку. Забяспечыць у 1992 годзе павышэнне сярэдняй заработнай платы працуючым у сферы матэрыяльнай вытворчасці ў 1,5—2 разы ў параўнанні з узроўнем 1990 года.

Дзяржкампрацы БССР сумесна з міністэрствамі і ведамствамі завяршыць работу па фарміраванню сістэмы мінімальных спажывецкіх бюджэтаў для розных сацыяльна-дэмаграфічных груп насельніцтва. Зрабіць пераразлік вартасці спажывецкага кошыка, удакладніць узровень пражытачнага мінімуму. На іх аснове з улікам склаўшыхся цэн на тавары і паслугі вызначыць узровень мінімальнай заработнай платы, пенсій, дапамог, стыпендый, якія гарантуецца дзяржавай для адпаведных катэгорый грамадзян.

Да лістапада бягучага года распрацаваць новую рэспубліканскую тарыфную сістэму, якая б забяспечвала належны ўлік умоў і вынікаў працы, ліквідацыю залішніх міжгаліновых дыферэнцыяцый у яе аплаце.

Устанавіць, што тарыфныя стаўкі і аклады з'яўляюцца дзяржаўнымі гарантыямі і абавязковыя для прадпрыемстваў усіх форм уласнасці. Гэта тая мяжа, ніжэй якой аплата працы работнікаў не можа апускацца.

У бягучым годзе завяршыць ажыццяўленне мер па павышэнню заработнай платы работнікам, занятым у невытворчых галінах.

З пераходам на новыя тарыфныя стаўкі і аклады, якія ўключаюць кампенсацыйныя выплаты і праведзеную індэксацыю даходаў насельніцтва, звязаную з павышэннем рознічных цэн, увесці новы механізм індэксацыі. Даходы да 300 рублёў індэксуюцца ў размеры поўнай кампенсацыі росту цэн, а ад 301 да 600 рублёў — у размеры 0,5 працэнта за кожны працэнт росту цэн. Велічыня даходу, якая перавышае 600 рублёў, не індэксуецца.

Ажыццявіць меры, якія забяспечваюць эканамічна абгрунтаваныя суадносіны паміж расходам сродкаў на аплату працы і павелічэннем аб'ёмаў вытворчасці прадукцыі і паслуг, не дапускаючы апераджаючага росту фондаў спажывання прадпрыемстваў і арганізацый.

Нацыянальнаму банку БССР сумесна з камерцыйнымі банкамі пры выдачы сродкаў на заработную плату прад'яўляць павышаныя патрабаванні да прадпрыемстваў і арганізацый за забеспячэнне эфектыўнай работы.

У другой палове бягучага года падрыхтаваць прапановы па скарачэнню наяўнай грашовай масы шляхам прымянення насельніцтвам у разліках крэдытных, у тым ліку электронных, картак.

Дзяржкампрацы, Дзяржкамстату і Дзяржэканомплану БССР у тэрмін да 1 кастрычніка бягучага года распрацаваць і ўвесці ў дзеянне сістэму рэгулярнага інфармавання насельніцтва аб дынаміцы рознічных цэн і даходаў насельніцтва.

Ажыццяўляючы меры па падтрымцы жыццёвага ўзроўню пенсіянераў, да 1 кастрычніка 1991 года ўнесці на разгляд і зацвярджэнне Вярхоўнага Савета БССР праект Закона БССР «Аб пенсіённым забеспячэнні грамадзян у Беларускай ССР», прадугледзеўшы ў ім павышэнне мінімальных размераў пенсій па ўзросту і павелічэнне пенсій і дапамог інвалідам.

У мэтах сацыяльнай абароны малазабяспечаных непрацаздольных грамадзян распрацаваць дзяржаўную сістэму сацыяльных гарантый на рэспубліканскім і мясцовым узроўнях, якая прадугледжвае стварэнне мэтавых фондаў і рэзерваў тавараў першай неабходнасці, розныя віды натуральнай дапамогі, бясплатнае медыцынскае абслугоўванне, скідкі на аплату камунальна-бытавых паслуг, стварэнне цэнтраў сацыяльнай дапамогі і догляду.

Пачаць у 1992 годзе фарміраванне, разам з дзеючай, сістэмы асабістага пенсіённага і сацыяльнага страхавання.

Да канца бягучага года завяршыць распрацоўку сістэмы дыферэнцыраваных тарыфаў на спецыяльнае страхаванне ў залежнасці ад небяспекі, шкоднасці, цяжару работ і іншых фактараў умоў працы.

Праводзіць палітыку занятасці, якая папярэджвае масавае беспрацоўе. У першым паўгоддзі бягучага года завяршыць фарміраванне дзяржаўнай службы занятасці. Да канца бягучага года ажыццявіць распрацоўку праграмы занятасці насельніцтва з вызначэннем мер па збалансаванасці попыту і прапановы рабочай сілы на рынку працы, стварэнню дадатковых рабочых месцаў для сацыяльна неабароненых груп насельніцтва (моладзі, воінаў, якія звальняюцца ў запас, інвалідаў і іншых), арганізацыі грамадскіх работ.

У мэтах страхавання па беспрацоўю ўтварыць Дзяржаўны фонд садзейнічання занятасці.

Заканадаўча замацаваць формы прававога і эканамічнага рэгулявання рынку рабочай сілы, уключаючы пытанні ліквідацыі перашкод міграцыі, падатковыя і крэдытныя льготы пры стварэнні новых рабочых месцаў, мэтавага бюджэтнага фінансавання.

У мэтах павышэння эфектыўнасці работы і адказнасці спецыялістаў і кіраўнікоў усіх узроўняў, рабочых і служачых пашырыць практыку прымянення кантрактнай формы найму і аплаты працы.

Дзяржкампрацы БССР па ўзгадненню з Федэрацыяй прафсаюзаў Беларусі распрацаваць і зацвердзіць рэкамендацыі па заключэнню кантрактаў. Устанавіць, што кантракты з кіраўнікамі дзяржаўных прадпрыемстваў павінны быць заключаны да 1 ліпеня бягучага года. Кантракты з кіраўнікамі прадпрыемстваў саюзнага падпарадкавання заключаюцца пры ўдзеле рэспубліканскіх органаў кіравання.

Савету Міністраў БССР да 1 жніўня бягучага года ўнесці ў Вярхоўны Савет БССР прапановы аб змяненні Кодэкса законаў аб працы Беларускай ССР, а таксама праект Закона БССР «Аб калектыўных дагаворах і пагадненнях».

Устанавіць ільготы маладым грамадзянам і маладым сем'ям у выдзяленні зямельных участкаў для індывідуальнага жыллёвага будаўніцтва, прадастаўленні доўгатэрміновых крэдытаў на набыццё жылых дамоў і кватэр, уплаце ўступных паявых узносаў у жыллёва-будаўнічыя кааператывы, абзавядзенні хатняй гаспадаркай, набыцці прадметаў хатняга ўжытку працяглага карыстання і на іншыя мэты.

Вызначыць сістэму мер па сацыяльна-эканамічнай, арганізацыйнай, прававой падтрымцы прадпрымальніцкай дзейнасці маладых грамадзян, маладых сем'яў, якія аб'ядналіся для ажыццяўлення ўказанай дзейнасці калектываў маладых грамадзян.

У мэтах забеспячэння гарантый асабістай бяспекі грамадзян, іх уласнасці, грамадзянскіх правоў палепшыць дзейнасць праваахоўных органаў. Істотна ўзняць узровень работы службаў па барацьбе з эканамічным сабатажам.

Распрацаваць прапановы па ўнясенню паправак у Крымінальна-працэсуальны кодэкс БССР з мэтай увядзення практыкі грашовых узносаў за асабістае паручыцельства, аддачу абвінавачаных пад нагляд, аб павелічэнні спагнання за ўхіленне спецыялістаў ад выканання сваіх абавязкаў, ухіленне ад яўкі ў органы следства або суд.

СТАБІЛІЗАЦЫЙНЫЯ МЕРЫ Ў АСНОЎНЫХ СЕКТАРАХ ЭКАНОМІКІ

СПАЖЫВЕЦКІ КОМПЛЕКС

Забяспечыць безумоўнае выкананне ўстаноўленых на 1991 год заданняў Рэспубліканскай комплекснай праграмы развіцця вытворчасці тавараў народнага спажывання і сферы паслуг на 1991—1995 гады, штогадовы прырост аб'ёмаў нехарчовых тавараў на прадпрыемствах саюзнага падпарадкавання ў цэлым па рэспубліцы не менш чым на 10 працэнтаў, у тым ліку на неспецыялізаваных — на 15 працэнтаў.

Пачынаючы з 1992 года поўнасцю забяспечыць попыт насельніцтва рэспублікі на будаўнічыя матэрыялы для індывідуальнага жыллёвага будаўніцтва.

Устанавіць, што ў 1991 годзе:

прадпрыемствы, якія забяспечылі вытворчасць і пастаўкі гандлюючым арганізацыям тавараў народнага спажывання (акрамя віна, лікёра-гарэлачных і тытунёвых вырабаў) звыш узроўню мінулага года, уносяць у бюджэт з атрыманых у выніку гэтага дадатковых сум прыбытку і падатку з абароту плацяжы па стаўках, паніжаных на 50 працэнтаў;

размяшчэнне, своечасовае і якаснае выкананне дзяржаўнага заказу на пастаўку тавараў стымулюецца зніжэннем да 5 працэнтаў сумы падатку на прыбытак;

увесь прырост вытворчасці нехарчовых тавараў застаецца ў распараджэнні мясцовых Саветаў і часткова можа быць накіраваны на задавальненне патрэб прадпрыемстваў.

Дзяржэканомплану БССР дадаткова прапрацаваць і ўключыць пры неабходнасці ў састаў дзяржаўнага заказу на 1991 год пастаўку асобных відаў жыццёва неабходных тавараў паўсядзённага попыту, звярнуўшы асаблівую ўвагу на забеспячэнне патрэб сельскага насельніцтва.

Вызначыць наменклатуру недарагіх нехарчовых тавараў для продажу насельніцтву рэспублікі і забяспечыць іх выпуск у неабходных аб'ёмах.

Пры распрацоўцы плана на 1992 год з улікам становішча, якое склалася на спажывецкім рынку, расшырыць наменклатуру дзяржаўнага заказу на пастаўку важнейшых відаў тавараў народнага спажывання.

Да прадпрыемстваў, якія неабгрунтавана адмаўляюцца ад прыняцця дзяржзаказу або выконваюць яго не ў поўным аб'ёме, прымяняць эканамічныя санкцыі.

У мэтах паляпшэння забеспячэння прадпрыемстваў неабходнай сыравінай, матэрыяламі і абсталяваннем за кошт абменных аперацый пакідаць у іх распараджэнні да 5—7 працэнтаў ад аб'ёмаў вытворчасці па вырабах лёгкай прамысловасці, да 10 працэнтаў — па таварах культурна-бытавога і гаспадарчага прызначэння.

Вызначыць да 1 жніўня бягучага года меры па забеспячэнню лёгкай прамысловасці ў 1992 годзе штучнымі і сінтэтычнымі ніткамі і валокнамі, тканінамі, ільновалакном і іншымі матэрыяламі, якія вырабляюцца ў рэспубліцы.

Вырабляемыя ў рэспубліцы гарбарную і футравую сыравіну, лён і іншыя віды рэсурсаў накіроўваць у першую чаргу на забеспячэнне прадпрыемстваў Мінлегпрома БССР, Белбытсаюза і Дзяржкампрома БССР на аснове доўгатэрміновых дагавораў, якія заключаюцца на ўзаемавыгадных умовах паміж прадпрыемствамі ўказаных міністэрстваў і ведамстваў і Мінсельгаспрода БССР.

Міністэрствам і ведамствам БССР, аблвыканкомам і Мінскаму гарвыканкому забяспечыць прыярытэтную пастаўку тавараў народнага спажывання ў рэгіёны краіны, якія пастаўляюць у рэспубліку сыравіну, матэрыялы, абсталяванне і камплектуючыя вырабы.

Па сыравіне і матэрыялах, якія паступаюць з-за межаў рэспублікі, ажыццявіць стварэнне сеткі сумесных прадпрыемстваў, а таксама выкарыстанне кааператыўных паставак замежных фірм для вытворчасці гатовых вырабаў на кампенсацыйнай аснове.

Паскорыць нарошчванне вытворчых магутнасцей па выпуску тавараў народнага спажывання за кошт будаўніцтва новых, рэканструкцыі і тэхнічнага пераўзбраення прадпрыемстваў.

Карэнным чынам перабудаваць сістэму арганізацыі гандлю, разглядаючы тут у якасці прыярытэтаў мэтанакіраваную і паслядоўную работу па перадачы ў калектыўнае і асабістае карыстанне грамадзян прадпрыемстваў рознічнага гандлю і грамадскага харчавання, удасканаленне дзейнасці спажывецкай кааперацыі па ўзмацненню яе ўплыву на фарміраванне спажывецкага рынку як на сяле, так і ў горадзе, развіццё магутнасцей падведамных прадпрыемстваў па нарыхтоўцы і перапрацоўцы сельскагаспадарчай сыравіны.

Устанавіць, што рознічны тавараабарот, даведзены абласцям і г. Мінску на 1991 год у агульным аб'ёме 32,87 млрд. рублёў, з'яўляецца дзяржаўным заказам і абавязковы для выканання ўсімі прадпрыемствамі і арганізацыямі міністэрстваў і ведамстваў, якія маюць гандлёвую сетку.

Забяспечыць комплекс дзейсных мер кантролю па ўсім ланцугу руху харчавання і прамысловых тавараў павышанага попыту ад вытворцаў і аптовых баз да спажыўцоў. Максімальна выкарыстоўваць правы і паўнамоцтвы, прадастаўленыя органам МУС БССР, КДБ БССР, Дзяржгандальінспекцыі БССР для барацьбы з безгаспадарчасцю, карупцыяй, спекуляцыяй, крадзяжамі і іншымі праяўленнямі эканамічных злачынстваў, звязаных, перш за ўсё, з дастаўкай тавараў і рэалізацыяй іх у рознічнай гандлёвай сетцы.

З мэтай змяншэння кошту грамадскага харчавання перагледзець катэгарыйнасць прадпрыемстваў і размеры нацэнак у агульнадаступнай сетцы, сталовых пры вытворчых прадпрыемствах, установах і навучальных установах.

Забараніць міністэрствам і ведамствам БССР, прадпрыемствам і арганізацыям, мясцовым Саветам народных дэпутатаў набываць за замежную валюту і па бартэрных здзелках легкавыя аўтамабілі, тэлевізары, магнітафоны і іншыя тавары не першай неабходнасці.

(Заканчэнне на 4-й стар.).

ДЗЯРЖАЎНАЯ ПРАГРАМА БЕЛАРУСКАЙ ССР ПА СТАБІЛІЗАЦЫІ ЭКАНОМІКІ І САЦЫЯЛЬНАЙ АБАРОНЕ НАСЕЛЬНІЦТВА

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.).

АГРАПРАМЫСЛОВЫ КОМПЛЕКС

Кампенсаваць сельскагаспадарчым прадпрыемствам і арганізацыям у 1991 годзе дадатковыя затраты ў размеры 3 млрд. рублёў, у тым ліку ў сувязі з падаражэннем матэрыяльна-тэхнічных рэсурсаў, якія пастаўляюцца, работ і паслуг — 1930 млн. рублёў, павышэннем каштарыснай вартасці будаўніцтва ўводных аб'ектаў падрадным спосабам — 400 млн. рублёў, павышэннем заработнай платы ў эканамічна слабых гаспадарках (звыш кампенсацыі, звязанай з павышэннем рознічных цэн) у суме 501 млн. рублёў. Указаныя сродкі накіраваць на павышэнне закупачных цэн або іх індэксацыю на адзінку рэалізаванай сельскагаспадарчай прадукцыі ў 1991 годзе.

У гэтых мэтах утварыць у 1991 годзе часовы спецыяльны фонд фінансавай падтрымкі сялянскіх (фермерскіх) гаспадарак, арэндных калектываў, калгасаў, саўгасаў і іншых сельскагаспадарчых прадпрыемстваў у размеры 2 млрд. рублёў. Устанавіць, што ў гэты фонд, пачынаючы з II квартала 1991 года, накіроўваецца 50 працэнтаў прыбытку дзяржаўных прадпрыемстваў і арганізацый, атрыманага ў выніку перавышэння сярэднегаліновага ўзроўню рэнтабельнасці. Акрамя таго, выдзеліць у 1991 годзе на гэтыя мэты з бюджэту 1 млрд. рублёў.

Прадаставіць права Мінсельгаспроду БССР і аблсельгаспродам цэнтралізаваць па падпарадкаванасці да 30 працэнтаў прыбытку, які застаецца ў распараджэнні прадпрыемстваў і арганізацый сістэмы (акрамя калгасаў і саўгасаў), уключаючы птушкафабрыкі, цяплічныя камбінаты і агароднінныя фабрыкі, зверасаўгасы.

Штомесячна пакрываць з бюджэту калгасам, саўгасам і іншым дзяржаўным сельскагаспадарчым стратным і нізкарэнтабельным прадпрыемствам расходы па выплаце мінімальных кампенсацый працуючым, звязаныя з павышэннем рознічных цэн. Далейшае павелічэнне заработнай платы работнікам сельскай гаспадаркі звыш кампенсацый з бюджэту ажыццяўляць за кошт сродкаў гаспадарак па меры паляпшэння іх фінансавага стану. У эканамічна слабых гаспадарках павышэнне заработнай платы ў 1991 годзе ажыццяўляць у межах сродкаў, якія выдзяляюцца на кампенсацыйныя выплаты.

Перапрацоўчыя прадпрыемствы аграпрамысловага комплексу выплачваюць падатак на прыбытак па льготнай стаўцы ў размеры 20 працэнтаў.

Устанавіць, што пачынаючы з другога паўгоддзя 1991 года розніца ў налічэнні сродкаў на сацыяльнае страхаванне (11 працэнтаў) у калгасах і саўгасах, якая накіроўвалася раней у бюджэт, застаецца ў іх распараджэнні.

Накіроўваць на патрэбы аграпрамысловага комплексу не менш паловы матэрыяльна-тэхнічных рэсурсаў рэспубліканскага фонду стабілізацыі рынку.

Міністэрствам, ведамствам БССР, аблвыканкомам і Мінскаму гарвыканкому да 1 ліпеня 1991 года арганізаваць заключэнне прамысловымі прадпрыемствамі і арганізацыямі з прадпрыемствамі аграпрамысловага комплексу на ўзаемавыгаднай аснове дагавораў аб кааперaванні іх матэрыяльных, працоўных і фінансавых рэсурсаў для ажыццяўлення будаўніцтва жывёлагадоўчых ферм, цяпліц, сховішчаў і іншых аб'ектаў, маючы на ўвазе атрыманую сельскагаспадарчую прадукцыю выкарыстоўваць для паляпшэння грамадскага харчавання і продажу рабочым і служачым.

На час правядзення зямельнай рэформы прадаставіць надзвычайныя паўнамоцтвы Камітэту па зямельнай рэформе і землеўпарадкаванню пры Савеце Міністраў БССР і яго органам на месцах па адабранню зямель, якія не выкарыстоўваюцца і нерацыянальна выкарыстоўваюцца, ва ўсіх землекарыстальнікаў і прадастаўленню іх грамадзянам для арганізацыі сялянскіх (фермерскіх) гаспадарак, вядзення асабістай падсобнай гаспадаркі, індывідуальнага садаводства і агародніцтва, а таксама кааператывам грамадзян для калектыўнага садаводства і агародніцтва.

Прыватызацыю зямлі ажыццяўляць у першую чаргу ў калгасах і саўгасах, якія працуюць неэфектыўна. Пры гэтым не дапускаць прымусовага расфарміравання калгасаў і саўгасаў.

У прыярытэтным парадку накіроўваць у аграпрамысловы комплекс сыравінныя і матэрыяльна-тэхнічныя рэсурсы, неадкладна прыняць меры па павелічэнню аб'ёмаў дарожнага будаўніцтва ў калгасах і саўгасах, газіфікацыі сельскіх населеных пунктаў.

У рамках антыманапольных мер ажыццяўляць жорсткі кантроль за абгрунтаванасцю ўстанаўлення цэн прадпрыемствамі-манапалістамі, размешчанымі на тэрыторыі рэспублікі, якія пастаўляюць рэсурсы аграпрамысловаму комплексу.

Узмацніць матэрыяльную і адміністрацыйную адказнасць калгасаў, саўгасаў і перапрацоўчых прадпрыемстваў АПК за невыкананне даведзенага да іх на кантрактнай аснове дзяржаўнага заказу на пастаўку харчавання і сельскагаспадарчай сыравіны.

У мэтах садзейнічання развіццю сялянскіх (фермерскіх) гаспадарак стварыць рэзервовы фонд трактароў, сельскагаспадарчай тэхнікі, камбікармоў, мінеральных угнаенняў, іншых матэрыяльна-тэхнічных рэсурсаў.

Для вырашэння найбольш важных праблем развіцця аграпрамысловага комплексу накіроўваць на яго патрэбы не менш 30 працэнтаў ствараемага рэспубліканскага валютнага фонду.

Паслядоўна павялічваць долю сельгаспрадукцыі, якая пастаўляецца на рынак і ў дзяржаўныя рэсурсы па дагаворных і свабодных цэнах.

ПРАМЫСЛОВАСЦЬ

З мэтай аслаблення крызісных працэсаў у прамысловасці і арыентацыі вытворчасці на задавальненне патрэб рэспублікі:

забяспечыць за кошт умацавання міжрэгіянальных сувязей, фонду стабілізацыі рынку, больш поўнага выкарыстання мясцовай сыравіны, матэрыялаў, адходаў вытворчасці і другасных рэсурсаў павышэнне ўзроўню вытворчасці і самазабяспечанасці рэспублікі (хімічнай, нафтахімічнай і лясной прамысловасці, прамысловасці будаўнічых матэрыялаў) з тым, каб максімальна задаволіць патрэбнасці рэспублікі;

для прадухілення спынення вытворчасцей дазваляць прадпрыемствам ажыццяўляць тавараабменныя аперацыі, а таксама экспартныя пастаўкі па рэспубліканскіх ліцэнзіях часткі прадукцыі па бартэрных здзелках у абмен на неабходную сыравіну, матэрыялы і камплектуючыя вырабы;

Дзяржэканомплану БССР пры фарміраванні дзяржаўнага заказу на 1992 год для прадпрыемстваў базавых галін прадугледзець магчымасць самастойна рэалізоўваць па дагаворных цэнах часткі прадукцыі, якая вырабляецца;

за кошт далейшага развіцця ўнутрырэспубліканскіх кааперaваных сувязей, размяшчэння заказаў на прадпрыемствах рэспублікі, стварэння на кампенсацыйнай аснове вытворчых магутнасцей сумесна з іншымі рэспублікамі і замежнымі фірмамі забяспечыць вытворчасць камплектуючых вырабаў, сыравіны і матэрыялаў, якія ажыццяўляюцца на эканамічна нявыгадных умовах, ад нестабільных пастаўшчыкоў з-за межаў БССР і па імпарту;

сфарміраваць творчыя калектывы з вучоных і спецыялістаў і прыняць праграмы новы па стварэнню вытворчасці малатанажнай хіміі для вытворчасці тавараў, якія завозяцца па імпарту або з іншых рэспублік, некаторых дэфіцытных відаў вырабаў, змазачных масел, клею і іншых матэрыялаў;

дазволіць прадпрыемствам і арганізацыям прадугледжваць у сабекошце прадукцыі (работ, паслуг) затраты на фінансаванне агульнагаліновых і міжгаліновых навукова-даследчых і доследна-канструктарскіх работ і мерапрыемстваў па асваенню новай прадукцыі.

Ускласці на кіраўнікоў дзяржаўных прадпрыемстваў і мясцовыя Саветы народных дэпутатаў адказнасць за працаўладкаванне работнікаў, якія вызваляюцца ў выніку спаду або спынення вытворчасці. У гэтых мэтах [illegible] магутнасцей, якія не выкарыстоўваюцца, прадпрыемствы іншых форм уласнасці, малыя прадпрыемствы, сумесныя вытворчасці, перш за ўсё па выпуску тавараў народнага спажывання.

Для фарміравання структуры прамысловасці, арыентаванай у першую чаргу на задавальненне патрэб рэспублікі і не спажываецца рынку, пачынаючы з другога паўгоддзя бягучага года, прыступіць да этапнай канверсіі і перапрафілявання прадпрыемстваў абароннай прамысловасці, машынабудаўнічага і хімічнага комплексаў;

стварыць рэспубліканскі фонд садзейнічання канверсіі і перапрафіляванню за кошт бюджэтных асігнаванняў (уключаючы саюзныя), узносаў зацікаўленых прадпрыемстваў і арганізацый, 20 працэнтаў амартызацыйных адлічэнняў, што падлягаюць канверсіі і перапрафіляванню прадпрыемстваў [illegible], якія накіроўваюцца ў рэспубліканскі фонд для фінансавання рэспубліканскіх і рэгіянальных праграм.

Для прадпрыемстваў, якія ажыццяўляюць перапрафіляванне (рэспецыялізацыю), прадугледзець:

ільготнае падаткаабкладанне ў 1991 годзе прыбытку прадпрыемстваў, атрыманага ад выпуску новых відаў абсталявання для харчовай і лёгкай прамысловасці, гандлю і грамадскага харчавання, будаўнічага комплексу і вытворчасці будаўнічых матэрыялаў, медыцынскай тэхнікі і прэпаратаў;

аказанне садзейнічання ў забеспячэнні матэрыяльна-тэхнічнымі рэсурсамі (уключаючы імпартныя), закупку імпартных тэхналогій, правядзенні работ па тэхнічнаму пераўзбраенню і рэканструкцыі.

На аснове рэалізацыі праграмы канверсіі і перапрафілявання, больш поўнага выкарыстання вытворчых магутнасцей, ушчыльнення эканамічнага заказу забяспечыць у 1991—1992 гадах прадпрыемствамі машынабудаўнічага і хімічнага комплексаў рэспублікі павелічэнне аб'ёмаў вытворчасці тавараў народнага спажывання на адзін мільярд рублёў, абсталявання для перапрацоўчых галін АПК — у 1,7 раза, медыцынскай і рэабілітацыйнай тэхнікі — у 6,6 раза, разавых шпрыцоў, медыцынскіх вырабаў — у 1,4 раза, розных відаў абсталявання для выпуску будаўнічых матэрыялаў і будіндустрыі, будаўніча-дарожнай тэхнікі — на 250—300 млн. рублёў. Давесці долю грамадзянскай прадукцыі ў агульным аб'ёме вытворчасці прадпрыемстваў абаронных галін да 80 працэнтаў.

КАПІТАЛЬНАЕ БУДАЎНІЦТВА

Засяродзіць фінансавыя, матэрыяльна-тэхнічныя і працоўныя рэсурсы на будаўніцтве аб'ектаў, звязаных з ліквідацыяй вынікаў чарнобыльскай катастрофы, аграпрамысловага комплексу, па выпуску тавараў народнага спажывання, прамысловасці будаўнічых матэрыялаў, а таксама важнейшых аб'ектаў сацыяльнай інфраструктуры.

З улікам вынікаў праведзенай у 1 квартале 1991 года інвентарызацыі будоўляў прыняць рашэнне аб кансервацыі аб'ектаў, ажыццявіць меры па рацыянальнаму выкарыстанню будынкаў і збудаванняў на законсерваваных і прыпыненых будоўлях, прадугледзеўшы іх перапрафіляванне, здачу ў арэнду або бязвыплатную перадачу дзяржаўным арганізацыям.

Перагледзець праграмы капітальнага будаўніцтва ў калгасах, саўгасах і на іншых прадпрыемствах аграпрамысловага комплексу на 1991 год і праекты гэтых праграм на 1992 год. Закансерваваць зноў пачынаемыя і пераходзячыя будоўлі вытворчага назначэння, якія маюць нізкі ўзровень будаўнічай гатоўнасці, жывёлагадоўчыя комплексы і новыя саўгасы на меліяраваных землях.

Стаўка падатку на прыбытак у другім паўгоддзі бягучага года па гатовай будаўнічай прадукцыі пры ўводзе ў эксплуатацыю ва ўстаноўленыя тэрміны аб'ектаў сацыяльнай сферы, па вытворчасці тавараў народнага спажывання і сценавых матэрыялаў, прадугледжаных дзяржаўнымі заказамі, памяншаецца на 20 працэнтаў.

Забяспечыць у бягучым годзе ўвод у дзеянне магутнасцей па вытворчасці 380 млн. штук сценавых матэрыялаў, у тым ліку ў аб'яднанні «Оршабудматэрыялы», на Бярозаўскім камбінаце будматэрыялаў, Петрыкаўскім заводзе дробных сценавых блокаў і на Бабруйскім камбінаце будматэрыялаў — па 80 млн. штук, у аб'яднанні «Гарыньбудматэрыялы» — 60 млн. штук умоўнай цэглы. Паскорыць асваенне магутнасцей, уведзеных у дзеянне ў 1990 годзе ў аб'яднаннях «Кераміка» і «Оршабудматэрыялы», на Бабруйскім і Любанскім камбінатах, і забяспечыць дадатковы выпуск на іх 80 млн. штук сценавых матэрыялаў.

Прадаставіць Савету Міністраў БССР на перыяд надзвычайных мер асобыя паўнамоцтвы прымаць рашэнні аб будаўніцтве аб'ектаў, неабходных для агульнарэспубліканскіх патрэб, без узгаднення з мясцовымі органамі ўлады (пры ўмове захавання эканамічных норм).

НАВУКА І САЦЫЯЛЬНА-КУЛЬТУРНЫ КОМПЛЕКС

Для захавання навуковага патэнцыялу і стымулявання дзелавой актыўнасці ў навукова-тэхнічнай сферы аказваць максімум дзяржаўнай падтрымкі навуцы. Прадаставіць права навуковым арганізацыям самастойна ўстанаўліваць размер аплаты працы вучоных і спецыялістаў у залежнасці ад вынікаў іх работы і ў межах атрымліваемых даходаў.

Садзейнічаць развіццю прагрэсіўных інавацыйных структур, якія грунтуюцца на аб'яднанні навуковага і вытворчага патэнцыялу, арыентаваных на распрацоўку і асваенне навукаёмістых, рэсурсазберагальных тэхналогій і расшырэнне выпуску канкурэнтаздольнай, імпартазамяшчальнай прадукцыі.

Забяспечыць стварэнне ў рэспубліцы фондаў дзяржаўнай падтрымкі фундаментальных і прыкладных даследаванняў, садзейнічанне асваенню высокаэфектыўных вынаходстваў і ўвесці ў дзеянне ў 1991 годзе сістэму пастаянна дзеючай экспертызы навукова-тэхнічных праектаў, якія фінансуюцца з дзяржаўных крыніц. Для забеспячэння функцыянiравання рынку навукова-тэхнічнай прадукцыі і паслуг адкрыць да канца бягучага года рэспубліканскую біржу навукова-тэхнічных распрацовак і прыступіць да ўвядзення кантрактнай сістэмы арганізацыі навуковай дзейнасці, найму і аплаты працы навуковых работнікаў і спецыялістаў.

У мэтах падтрымкі нармальнага функцыяніравання сістэм народнай адукацыі, сацыяльнага забеспячэння, аховы здароўя і культуры ў рэспубліцы максімальна захаваць прадугледжаныя для гэтых мэт планам і бюджэтам аб'ёмы матэрыяльных і фінансавых рэсурсаў, дабіваючыся іх эфектыўнага выкарыстання, магчымага скарачэння расходаў на непершачарговыя патрэбы.

З 1992 года пачаць пераход на нарматыўнае бюджэтнае планаванне ў разліку на аднаго жыхара па ахове здароўя, сацыяльнаму забеспячэнню, адукацыі, культуры, фізічнай культуры.

Захаваць дзяржзаказ на будаўніцтва аб'ектаў народнай адукацыі, культуры, сацыяльнага забеспячэння, лячэбных і архіўных устаноў, праваахоўных органаў.

На набыццё лякарстваў і медыцынскага інструментарыя ў мэтах падтрымкі ўзроўню забеспячэння імі лячэбных установаў рэспублікі выкарыстоўваць сродкі створанага рэспубліканскага валютнага фонду.

Пачаць падрыхтоўку і пераход да арганізацыі работы аховы здароўя на прынцыпах бюджэтна-страхавой медыцыны, увесці асабістае медыцынскае страхаванне з залічэннем сродкаў на асабістыя рахункі грамадзян.

Прыступіць да перапрафілявання дзеючых у рэспубліцы прадпрыемстваў Мінмедпрома на выпуск неабходных для насельніцтва рэспублікі лекавых сродкаў.

ЗНЕШНЕЭКАНАМІЧНЫЯ СУВЯЗІ

У мэтах больш эфектыўнага выкарыстання знешнеэканамічных сувязей:

Дзяржкамітэту БССР па знешніх эканамічных сувязях, Дзяржэканомплану БССР у чэрвені бягучага года завяршыць распрацоўку праграмы расшырэння экспарту канкурэнтаздольнай прадукцыі. Стварыць дадатковыя стымулы для экспарцёраў прадукцыі і прававую базу для развіцця знешніх сувязей;

Савету Міністраў БССР вырашыць пытанне аб утварэнні рэспубліканскага валютнага фонду, у тым ліку за кошт узгаднення з саюзнымі органамі змяншэння аб'ёмаў абавязковага продажу Знешэканомбанку СССР валютнай выручкі прадпрыемстваў рэспублікі і зніжэння нарматыву адлічэнняў у саюзна-рэспубліканскі валютны фонд.

Прадугледзець першачарговае выкарыстанне валютных сродкаў рэспублікі, уключаючы прыцягнутыя замежныя крэдыты, па наступных прыярытэтных напрамках:

перапрацоўка сельскагаспадарчай сыравіны і вытворчасць прадуктаў харчавання;

ліквідацыя вынікаў чарнобыльскай катастрофы;

развіццё будаўнічай індустрыі і вытворчасці будматэрыялаў;

вытворчасць тавараў народнага спажывання і медыкаментаў.

У мэтах памяншэння залежнасці рэспублікі ад паставак імпартнай сыравіны, матэрыялаў і шэрагу відаў тэхналагічнага абсталявання распрацаваць праграму развіцця імпартазамяшчальных вытворчасцей.

Асаблівую ўвагу ўдзяліць наладжванню эканамічных узаемаадносін на аснове новых форм супрацоўніцтва з краінамі Усходняй Еўропы.

Прадаставіць Дзяржкамітэту БССР па знешніх эканамічных сувязях права:

выдаваць ліцэнзіі і дазваляць прадпрыемствам ажыццяўляць экспартныя пастаўкі часткі прадукцыі па бартэрных здзелках у абмен на неабходную сыравіну, матэрыялы, камплектуючыя вырабы і тавары народнага спажывання;

выдаваць дазволы на правядзенне тавараабменных (бартэрных) аперацый па таварнай наменклатуры, якая вызначаецца рэспублікай;

ажыццяўляць кватаванне і ліцэнзаванне знешнеэканамічных здзелак.

У мэтах рэалізацыі задач па ўдасканаленню знешнеэканамічных сувязей, забеспячэння суверэннага права рэспублікі ў вырашэнні пытанняў таможна-тарыфнай палітыкі СССР вырашыць у другім паўгоддзі бягучага года пытанне аб удзеле Беларускай ССР у Таможна-Тарыфным Савеце.

Беларускаму ўпраўленню дзяржаўнага таможнага кантролю СССР аказваць усялякае садзейнічанне развіццю знешнеэканамічных сувязей. У гэтых мэтах забяспечыць збор поўнай і аб'ектыўнай таможнай статыстыкі, прызнанне і прымяненне рэспубліканскіх ліцэнзій па ўсяму перыметру адзінай эканамічнай прасторы СССР, інфармаванасць усіх удзельнікаў знешнеэканамічных сувязей па пытаннях таможнага заканадаўства, удасканальваць інфраструктуру таможнай службы на тэрыторыі БССР пры актыўным удзеле зацікаўленых міністэрстваў, ведамстваў, мясцовых органаў улады. Прапрацаваць пытанне аб увядзенні часовых таможных пошлін на асобныя віды харчовых тавараў і складанай бытавой тэхнікі, якія вывозяцца з рэспублікі.

ПАВЫШЭННЕ ЭФЕКТЫЎНАСЦІ КІРАВАННЯ

Прадаставіць Прэзідыуму Вярхоўнага Савета БССР у перыяд паміж сесіямі права прыпыняць дзеянне заканадаўчых актаў і іх асобных артыкулаў, якія перашкаджаюць рэалізацыі мерапрыемстваў праграмы, а таксама прымаць пастановы нарматыўнага характару.

Прадаставіць Савету Міністраў БССР права рэгуляваць размяшчэнне заказаў на пастаўку прадукцыі для дзяржаўных патрэб на ўсіх прадпрыемствах і арганізацый рэспуб- знаходзяцца на тэрыторыі рэспублікі, незалежна ад іх ведамаснай падпарадкаванасці.

У мэтах павышэння выканальніцкай дысцыпліны і адказнасці прадаставіць Савету Міністраў БССР права ў парадку надзвычайных мер назначаць і змяшчаць з улікам рашэння Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР кіраўнікоў міністэрстваў і ведамстваў БССР, выканаўчых органаў улады (з давядзеннем да ведама адпаведных мясцовых Саветаў народных дэпутатаў), прадпрыемстваў і арганізацый рэспублікі, незалежна ад іх ведамаснай падпарадкаванасці, вызначаць меры адміністрацыйнага ўздзеяння за невыкананне дзяржаўных заказаў і дагаворных абавязацельстваў па пастаўках прадукцыі, а таксама іншых заданняў, якія закранаюць інтарэсы рэспублікі. У сувязі з гэтым прыпыніць на 1991—1992 гады дзеянне адпаведных заканадаўчых і нарматыўных актаў Беларускай ССР.

Савету Міністраў БССР унесці ў Вярхоўны Савет Беларускай ССР прапанову па пераліку дзеючых заканадаўчых і нарматыўных актаў, асобныя артыкулы і палажэнні якіх патрабуюць часовага прыпынення ў сувязі з рэалізацыяй праграмы.

Улічваючы, што ў цяперашніх умовах буйнамаштабная перабудова рэспубліканскіх органаў кіравання можа выклікаць далейшую дэзарганізацыю ў эканоміцы, у асноўным захаваць на дадзеным этапе іх арганізацыйныя структуры.

Для далейшага ўпарадкавання структуры дзяржаўнага кіравання да канца бягучага года падрыхтаваць новую Генеральную схему кіравання народнай гаспадаркай Беларускай ССР, якая адпавядае ўмовам пераходу да рынкавай эканомікі.

***

Для рэалізацыі гэтай праграмы неабходна дакладная работа ўсіх выканаўчых органаў улады. Яны і перш за ўсё іх кіраўнікі не павінны быць залежнымі ад палітычнай кан'юнктуры, надзейна абаронены ад праяўлення ўсякага роду экстрэмізму і націску. Адначасова яны павінны мець рэальныя магчымасці для спынення сабатажу і іншых дзеянняў, якія перашкаджаюць выкананню праграмных мерапрыемстваў.

Прапаноўваючы праграму стабілізацыі, Вярхоўны Савет і Савет Міністраў Беларускай ССР звяртаюцца за падтрымкай да Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі, працоўных калектываў, да ўсіх палітычных партый, грамадскіх арганізацый і рухаў. Толькі кансалідацыя ўсіх сіл, якім дарагія інтарэсы народа, дазволіць дабіцца пералому да лепшага і не дапусціць скочвання рэспублікі ў бездань хаосу і разрухі.

Пастанова Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

Аб мерах па абароне эканамічных інтарэсаў Беларускай ССР пры вырашэнні пытанняў, звязаных з дзейнасцю прадпрыемстваў і арганізацый саюзнага падпарадкавання, размешчаных на тэрыторыі рэспублікі

У адпаведнасці з Законам Беларускай ССР «Аб асноўных прынцыпах народаўладдзя ў Беларускай ССР», улічваючы прапанову Савета Міністраў Беларускай ССР, у мэтах абароны маёмасных правоў і эканамічных інтарэсаў рэспублікі, прадастаўлення ўраду Беларускай ССР правоў па кіраванню прадпрыемствамі і арганізацыямі саюзнага падпарадкавання, размешчанымі на тэрыторыі рэспублікі, да фактычнай перадачы іх у яе ўласнасць, Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

1. Устанавіць, што ўсе прадпрыемствы і арганізацыі саюзнага падпарадкавання, размешчаныя на тэрыторыі рэспублікі, знаходзяцца пад юрысдыкцыяй Беларускай ССР.

2. Вызначыць, што змяненне статуса дзяржаўных прадпрыемстваў і арганізацый саюзнага падпарадкавання, якія знаходзяцца на тэрыторыі рэспублікі, уступленне іх у састаў саюзных і міжрэспубліканскіх гаспадарчых асацыяцый, канцэрнаў і іншых аб'яднанняў праводзіцца толькі са згоды Савета Міністраў Беларускай ССР.

3. Устанавіць, што кантракты (дагаворы, пагадненні), якія заключаюцца з кіраўнікамі дзяржаўных прадпрыемстваў і арганізацый саюзнага падпарадкавання, размешчаных на тэрыторыі рэспублікі, пры найме (назначэнні) без узгаднення кандыдатуры кіраўніка з Саветам Міністраў Беларускай ССР, несапраўдныя.

4. Рашэнні саюзных органаў аб раздзяржаўленні і прыватызацыі маёмасці дзяржаўных прадпрыемстваў і арганізацый саюзнага падпарадкавання, размешчаных на тэрыторыі рэспублікі, прынятыя без узгаднення з Саветам Міністраў Беларускай ССР, не маюць юрыдычнай сілы і не падлягаюць выкананню.

Савету Міністраў Беларускай ССР разгледзець рашэнні саюзных органаў аб раздзяржаўленні і прыватызацыі маёмасці ўказаных прадпрыемстваў і арганізацый, прыпыніць выкананне тых з іх, якія ўшчамляюць інтарэсы Беларускай ССР.

5. Савету Міністраў Беларускай ССР вызначыць парадак урэгулявання фінансавых і іншых маёмасных узаемаадносін пры вырашэнні пытанняў перадачы прадпрыемстваў і арганізацый саюзнага падпарадкавання ва ўласнасць рэспублікі, іх раздзяржаўлення і прыватызацыі.

6. Абавязаць Савет Міністраў Беларускай ССР прыняць меры, якія забяспечваюць захаванне гаспадарчых сувязей, што склаліся, стабільную работу працоўных калектываў, улік патрэбнасці іншых рэгіёнаў у прадукцыі, якая вырабляецца ў Беларускай ССР.

7. Гэту Пастанову ўвесці ў дзеянне з моманту яе прыняцця.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР
М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

27 чэрвеня 1991 г. гор. Мінск.

Пастанова Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

Аб Дзяржаўнай праграме Беларускай ССР па стабілізацыі эканомікі і сацыяльнай абароне насельніцтва

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

1. Зацвердзіць Дзяржаўную праграму Беларускай ССР па стабілізацыі эканомікі і сацыяльнай абароне насельніцтва.

2. Ураду Беларускай ССР, мясцовым Саветам народных дэпутатаў, прадпрыемствам і арганізацыям, грамадскім арганізацыям неадкладна прыступіць да рэалізацыі праграмы па стабілізацыі эканомікі і сацыяльнай абароне насельніцтва. Пастаянным камісіям Вярхоўнага Савета Беларускай ССР ажыццяўляць кантроль за ходам выканання гэтай праграмы.

3. Прэзідыуму Вярхоўнага Савета Беларускай ССР вызначыць:

дадатковыя паўнамоцтвы урада, неабходныя для рэалізацыі стабілізацыйных мер у эканоміцы;

пералік актаў заканадаўства, дзеянне якіх часова прыпыняецца;

пералік першачарговых заканадаўчых актаў, неабходных для прававога забеспячэння рэалізацыі праграмы.

4. Абласным, гарадскім, раённым Саветам народных дэпутатаў забяспечыць актыўную работу мясцовых выканаўчых органаў, прадпрыемстваў, арганізацый у ажыццяўленні прынятых стабілізацыйных мер у эканоміцы і далейшай сацыяльнай абароне насельніцтва.

5. Ураду Беларускай ССР накіроўваць не менш 10 працэнтаў валютных сродкаў Савета Міністраў Беларускай ССР на набыццё лякарстваў і медыцынскага інструментарыя.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР
М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

12 чэрвеня 1991 г. гор. Мінск.

Па слядах адной чуткі

Прыязджайце, Ніна Андрэева чакае вас!

Нашы ўважлівыя чытачы, безумоўна, не прапусцілі заметку ў «ФАКСе», у якой паведамлялася, што 13—14 ліпеня адбудзецца Усесаюзная канферэнцыя прыхільнікаў бальшавіцкай платформы ў КПСС, і аб'яднанне «Сталін» таксама атрымала запрашэнне за подпісам Ніны Андрэевай.

Ну і што, скажаце вы. Хай збірае на здароўе сваіх аднадумцаў Ніна Андрэева, хіба гэта пярэчыць закону? І я пагадзіўся б з Вамі, паважаны чытач, калі б не адно «але» — тое, што ленінградскі хімік чамусьці запрашае сваіх аднадумцаў у сталіцу суверэннай Беларусі.

Мы памятаем, як нікчэмна закончылася першае такое зборышча ў Адэсе: сталіністы былі выгнаны з горада. І тады ж Ніна Андрэева заявіла, што ў іх ёсць запасны варыянт: яны правядуць другі этап сваёй канферэнцыі ў Мінску.

Як бачым, план гэты ажыццяўляецца. Але хто на Беларусі падтрымаў ідэю правядзення канферэнцыі, хто заказваў памяшканні, месцы ў гасцініцах для дэлегатаў? У рэдакцыю паступіла інфармацыя, што заняцца гэтым было прапанавана рэспубліканскаму таварыству «Веды», аднак кіраўніцтва яго адмовілася ўдзельнічаць у такой палітычнай гульні. Мы звярнуліся за тлумачэннямі да першага намесніка старшыні таварыства «Веды» Леаніда Аляксандравіча Леўчука. Ён пагадзіўся адказаць на пытанні, але пачаў размову з невялікай заявы:

— Ва ўчарашнім матэрыяле аб рэгістрацыі ў Міністэрстве юстыцыі БССР грамадскіх аб'яднанняў «Народная газета» назвала нас Беларускім аддзяленнем Усесаюзнага таварыства «Веды». Дык вось, мы не з'яўляемся ніякім аддзяленнем, мы абсалютна самастойная арганізацыя, са сваім статусам, усімі неабходнымі атрыбутамі. Узаемаадносіны з саюзным таварыствам «Веды» будуюцца на дагаворных прынцыпах.

А цяпер наконт вашых пытанняў. Сапраўды, з боку аддзела ЦК КПБ па сувязях з грамадскімі арганізацыямі была такая прапанова. Нам паведамілі, што на Беларусь, а дакладней, да кіраўніцтва Кампартыі рэспублікі звярнулася з пісьмом Ніна Андрэева. Улічваючы блізкасць пазіцыі бальшавіцкай платформы ў КПСС, адным з кіраўнікоў якой яна з'яўляецца, і пазіцыі кіраўніцтва Кампартыі рэспублікі, што асабліва праявілася на красавіцкім пленуме ЦК КПСС, яна выказала просьбу дазволіць бальшавіцкай платформе правесці ў Мінску тэарэтычную канферэнцыю сваіх прыхільнікаў. Мелася на ўвазе запрасіць у наш горад чалавек 800—900 з усяго Саюза.

Пасля разгляду звароту Ніны Андрэевай нам было прапанавана вырашыць арганізацыйныя пытанні. Калі дакладней — мы павінны былі зрабіць заяву на залу, заняцца пытаннямі размяшчэння і транспартнага абслугоўвання ўдзельнікаў канферэнцыі.

Аднак мы не маглі пагадзіцца выконваць такое даручэнне. Мая пазіцыя, як і ў старшыні праўлення таварыства «Веды» Міхаіла Іванавіча Дземчука, прынцыповая: па-першае, правядзенне тых ці іншых мерапрыемстваў той ці іншай платформы ў КПСС — справа чыста ўнутрыпартыйная. Грамадскія арганізацыі тут ні пры чым. Па-другое, як член партыі, я катэгарычна не падзяляю пазіцыю Ніны Андрэевай і яе прыхільнікаў. Я лічу яе асобу адыёзнай, яе палітычны курс — гэта вяртанне да таталітарызму. Таму я адказаў, што як кіраўнік грамадскай арганізацыі, я не магу займацца справамі ўнутрыпартыйнымі, а як камуніст — прыносіць такімі дзеяннямі шкоду партыі.

Пасля было яшчэ некалькі спроб абавязаць нас уключыцца ў падрыхтоўку канферэнцыі. Аднак наша пазіцыя не змянілася. Мы разглядалі гэтае пытанне ў пярвічнай партыйнай арганізацыі таварыства, размаўлялі з кіраўніцтвам абласнога і гарадскога таварыства — калегі нас падтрымалі.

— Аднак канферэнцыя ўсё ж адбудзецца.

— Хутчэй за ўсё так. У Мінску ёсць, я так зразумеў, аддзяленне ўсесаюзнага руху «Адзінства», якое ў рэшце рэшт і стала хутчэй за ўсё ініцыятарам канферэнцыі. У панядзелак да мяне прыходзіў адзін выкладчык з Беларускага дзяржаўнага універсітэта Іван Аляксандравіч Міцькін, спрабаваў усё ж пераканаць, каб я, як афіцыйная асоба, аказаў садзеянне ў размяшчэнні ўдзельнікаў канферэнцыі ў гасцініцы Акадэміі навук БССР. Дыялог быў вельмі працяглы і цяжкі. Але закончыўся ён безвынікова.

— Леанід Аляксандравіч, а чаму менавіта таварыству «Веды» было прапанавана займацца падрыхтоўкай канферэнцыі?

— Я і сам задаваў такое пытанне. А мне адказваюць: «Из тактических соображений»! Партыйныя камітэты застаюцца ў цяні, ведаючы, якой адыёзнай фігурай з'яўляецца Ніна Андрэева, а падстаўляюць пад удар грамадскую арганізацыю, якая зусім ніякіх адносін да гэтай платформы не мае.

Перакананы, што сувязямі з нінаандрэеўскім рухам рэспублікі партыя толькі кампраметуе сябе?

Што ж, прыемна адчуваць, як нарэшце і грамадскія арганізацыі паступова становяцца незалежнымі. Гэта трэба толькі вітаць. Але дзе ж ініцыятары канферэнцыі? Мы паспрабавалі знайсці членаў «Адзінства» ва універсітэце. Аднак там пра гэта аб'яднанне нічога не чулі. Не змаглі (ці не захацелі?) дапамагчы і журналісты, якія праславіліся ідэнтычнасцю сваіх позіркаў нінаандрэеўскім. У ЦК КПБ, на жаль, таксама канкрэтна нічога не ведаюць, (Эдуард Марцінавіч Скобелеў, напрыклад, сказаў, што яму білет на канферэнцыю абяцалі, але хто арганізатар — не вядома).

Такім чынам, расследаванне закончылася на тым жа, як і пачалося: у наступныя суботу і нядзелю ў Мінску (хутчэй за ўсё ў грамадска-палітычным цэнтры абкама партыі) адбудзецца другі этап Усесаюзнай канферэнцыі бальшавіцкай платформы ў КПСС. Прыязджайце, таварышы, Ніна Андрэева чакае вас!

Сяргей ПЛЫТКЕВІЧ,
аглядальнік
«Народнай газеты».

Народная газета

Зарубежье

ТАСС ● ИАН ● Инфоновости ● «Народная газета»

Адмирал Того вновь «на коне»

До второй мировой войны адмирал Хэйхатиро Того, нанесший поражение Российскому флоту в Цусимском сражении (1905 г.), слыл у японцев «Богом войны». Его имя широко использовалось милитаристской и националистической пропагандой, поэтому после капитуляции Японии все упоминания о Того из учебников по истории были исключены. В новых учебниках для начальной школы, которые выйдут в следующем году, для описания деяний «смелого флотоводца-новатора» вновь нашлось место в соответствии с рекомендацией министерства просвещения обучать ребят в основном на примерах из «Жизни и деятельности отдельных личностей». Многие японские учителя в этой связи выражают опасения в том, что новый «дебют» адмирала будет воспринят как элемент возрождения японского милитаризма.

Польша сегодня

3. «Загнивающими» стать непросто...

У неизбалованного советского человека голова идет кругом от увиденного в Польше. Как будто вся страна превратилась в огромный базар. Продают все, всё и везде. Трудно поверить, что может быть столько разных товаров. Похоже, супермаркеты всех западноевропейских стран открыли здесь свои неистощимые филиалы. Рынки завалены овощами и фруктами, среди сотен предлагаемых образцов одежды не найдешь двух одинаковых. Одним словом иллюзия невиданного прежде изобилия. Однако этот товарный рай доступен не всем. Бывшим гражданам социалистического государства предстоит пройти краткий курс капитализма. Нерадивые ученики рискуют остаться на обочине жизни.

По замыслу авторов экономической реформы, каждый поляк должен стать хозяином-собственником. На это рассчитан план приватизации государственного имущества, который существенно отличается от чешской или венгерской концепций.

Каждый поляк получит часть государственного имущества совершенно бесплатно в виде бонов. Однако за эти боны он не сможет купить акции, как это делается в соседней Чехо-Словакии. Предоставляется право лишь инвестировать свои боны в один из нескольких специальных приватизационных фондов, первые из которых предполагается открыть нынешней осенью. Эти фонды послужат основой для создания атрибутов капиталистической экономики — инвестиционных банков, фондов капитала риска (который вкладывается в новые, еще не зарегистрированные на бирже фирмы), аудиторских и консультационных фирм и т. д. Это должно привести в первую очередь к созданию рынка капитала—краеугольного камня экономики.

На первых порах одна треть имущества 100 крупнейших предприятий будет разделена между владельцами бонов через посредничество приватизационных фондов. Они смогут поменять определенный им капитал на другие пакеты акций, а также покупать за боны акции других государственных предприятий. Зарплата менеджеров того или иного фонда будет зависеть от их умения удачно вкладывать средства. Чем выгоднее сделка, тем больше причитается менеджеру. Капитал начнет активно работать, появятся зарубежные покупатели акций.

Со временем непосредственные владельцы бонов смогут распоряжаться своей частью капитала по собственному разумению: обменивать, продавать, покупать акции фондов. Одновременно будет действовать биржа ценных бумаг, проводящая операции за наличные.

Может быть, поляки и правы, подходя к приватизации таким путем. Ведь действительно, люди, получившие боны впервые в жизни, не могут быть квалифицированными инвесторами, не обладают информацией о положении дел в той или иной отрасли, куда они хотели бы вложить свой капитал. Потому поначалу этим займутся профессионалы.

Разделение имущества государственных предприятий между множеством владельцев вряд ли побудит администрацию к улучшению работы, и многие предприятия рискуют обанкротиться. Кроме того, западные бизнесмены не рискнут вкладывать деньги в фирму, где несколько тысяч равноправных владельцев. Хозяин должен иметь хотя бы контрольный пакет акций, чтобы влиять на положение дел.

Разумеется, поляки не застрахованы от недобросовестных манипуляций профессионалов с их бонами, однако риск представляется оправданным. Не надо забывать и о том, что разделение государственного имущества не означает автоматического увеличения богатства граждан. Ведь большинство предприятий (а приватизации ждут около 7 тысяч) не имеют рыночной ценности в технологически развитой Европе. Основные фонды могут оказаться грудой металлолома. В некоторых случаях дешевле основать новое предприятие, чем пытаться вдохнуть жизнь в одряхлевшую технику.

Искусству обращения с капиталом полякам еще предстоит научиться. 40 работников уже приватизированных банков, главным образом председатели и директора, выехали в Соединенные Штаты Америки для обучения в престижной школе управления при университете Норт-Вейерн вблизи Чикаго. Программа сотрудничества предусматривает выезд американских преподавателей в Польшу для обучения банковских работников среднего звена.

Раньше думали, что стоит появиться за спиной работника нескольким желающим занять его место, как он автоматически начнет трудиться на порядок лучше. Сегодня в Польше уже 1,5 миллиона безработных, к концу года ожидается два миллиона, но...

— Парадокс в том, что работать лучше никто не стал, — говорит бизнесмен Роман Колодзейчак из Прокопува. — Более того, невозможно найти домработницу даже за неплохую плату. А где найти пенсионера, чтобы охранял ночью машины на улице? Нет желающих! Девушка за мытье нескольких окон требует миллион злотых. Работодатели ищут специалистов, учеников, а бюро по трудоустройству переполнено клиентами. Главным образом приходят за пособием. Получат там несколько сотен тысяч—и прямиком на базар. Так им идет трудовой стаж и выслуга лет (регистрация безработного это гарантирует), а здесь, на рынке, плывут денежки.

Во многом этому способствуют наши соотечественники. Каждый день до сотни туристических автобусов пересекают советско-польскую границу. Туристы выходного дня уже давным-давно не интересуются ни историей, ни культурой сопредельного государства. Весь их интерес умещается в пределах Дворца культуры и науки в Варшаве, построенного в стиле сталинской архитектуры. Великий вождь наверняка перевернулся бы в гробу, увидев такую бездну своих соотечественников, униженно стоящих вдоль парковых аллей над развернутыми газетками с товаром и взывающих:

— Прошэ пана покупиць бардзо танно!

Разумеется, наш товар никто бы и брать не стал по здешней цене, если бы не «бардзо танно». Дождавшись конца дня, когда советским туристам пора собираться на родину, перекупщики-безработные скупают у них все оптом, а потом спокойно перепродают приобретенное в удаленных от советских рубежей городах в два-три раза дороже, безо всяких усилий получая на рынке прибыль, равную среднемесячной зарплате. Плюс еще пособие.

Однако, надо полагать, польский парадокс долго не продлится. Из пустого сосуда не нальешь. Можно еще какое-то время продавать и перепродавать, но главное—производить. Возникающие новые фирмы в основном торгово-посреднические. Западные товары подавили продукцию местных предприятий.

Еще многие работники госпредприятий живут по старому принципу: «Чы стой, чы лежы —якась пенсия належы», что близко по смыслу нашему «лучше за рубль лежать, чем за сто бежать».

Руководитель Варшавского районного бюро труда Тереза Попель подтверждает:

— Среди безработных самое большее одна треть — люди, ищущие работу. Есть группа людей, которым выгодно получать пособие и ожидать чуда—работы по своему желанию и амбициям.

— Не для того училась на манекенщицу, чтобы торчать за прилавком, — отказывалась от предложенного места молодая девушка.

— Не могу работать в той фирме, куда вы меня направили, — объяснялась другая. — Они меня самым настоящим образом эксплуатируют. Ни выскочить за покупками, ни поговорить по телефону.

Многие тянут волынку с трудоустройством возможно дольше. Приносят справки от врачей, что предлагаемая работа им противопоказана, и т. д. Любопытно, что во время недавней забастовки автотранспортников в Варшаве именно они подъезжали к бюро на такси, а зарабатывающие по полтора миллиона злотых в месяц предпочитали идти к месту работы пешком за несколько километров.

— Теперь у нас зарегистрировано около 20 тысяч безработных из Варшавы и ближайших окрестностей, — продолжает Тереза. — Более 15 тысяч из них со средним и высшим образованием. Располагаем же мы 7 тысячами рабочих мест. 6 тысяч из них для рабочих.

Растет безработица в Лодзи и других городах. Требуется система переобучения, переквалификации, но...

— Пока уровень борьбы с безработицей у нас такой, как и уровень капитализма, — заключает Тереза с горькой усмешкой.

Разорительная арендная плата за производственные помещения достигает иногда нескольких миллионов злотых за 1 квадратный метр. Первыми сдаются мелкие предприниматели. С прошлой осени в Кракове закрылось 3665 фирм, то есть почти пятая часть зарегистрированных. Капитализм пожирает своих детей.

Иван ГЕРАСЮК,
обозреватель «Народной газеты».
(Окончание следует.)

З глыбіні стагоддзяў

Дзе ты, чароўная папараць-кветка?

Такім чынам, у ноч з 6 на 7 ліпеня — Купалле (Купала, Ян, Іван), а на Русі — свята Іаана Прадцечы. Калі кульмінацыяй зімовых падзей былі ў народным жыцці Каляды, то адпаведным па значнасці святам улетку было Купалле, якое адзначалася дзень у дзень праз паўгода. Напярэдадні яго дзяўчаты збіралі кветкі на вянкі, рабілі запасы лекавых раслін ад рознай немачы.

Асаблівую ўрачыстасць святу надавала купальскае вогнішча. Дзяўчаты і хлопцы з усёй вёскі сцягвалі розную старызну, а таксама трэцкі ссохлы «май» і вывозілі ўсё гэта за сяло, дзе меркавалася гулянне. Туды ж увечары накіроўваліся вяскоўцы з купальскімі песнямі. Агонь для вогнішча здабывалі ад трэння драўляных брускоў. Як сімвал сонца ўздымалі на шасце запаленае кола. Полымя купальскага вогнішча надзялялася ачышчальнай сілай, хлопцы і дзяўчаты скакалі цераз яго. Моладзь забаўлялася гульнямі, варажбою, вадзіла карагоды, спявала песні.

З Купаллем звязана адна з самых рамантычных легенд беларускага народа пра папараць-кветку. Верылі, што ў купальскую ноч на папараць сыходзіць агонь Пяруна і яна ўспыхвае бэзавай кветкай, цвіце апоўначы некалькі імгненняў, і трэба паспець ухапіць яе. «Хто гэту кветку здабудзе, будзе мець усё, чаго толькі яго душа пажадае»: «...можна тады ведаць усё, што на свеце робіцца». Недасягальнасць папараці-кветкі ў беднага чалавека атаясамлівалася з багаццем, з закапанымі немаведама кім і калі скарбамі, якія ў гэту ноч выходзяць на паверхню прасушыцца. Скарбы, якія ахоўваюцца нячысцікамі, могуць даццца ў рукі толькі ўладальніку папараці-кветкі. У паданнях расказвалася, што ў купальскую ноч расліны размаўляюць між сабою, дрэвы пераходзяць з месца на месца, а рэкі свецяцца прывідным святлом. Сярод цудаў купальскай ночы называлі разгул розных чараўнікоў і ведзьмаў, якія ўсяляк шкодзяць людзям — заездзжваюць коней і адбіраюць малако ў кароў. Каб не падпусціць нячыстую сілу, над парогамі хлявоў і хат вешалі прадметы, якімі ведзьма магла парэзацца, пакалоцца, апячыся: сярпы, іголкі, крапіву.

Вельмі пашыранай на купальскім свяце была варажба. Дзяўчаты і хлопцы загадвалі, што чакае іх у будучыні. Па кінутых на ваду папарна вянках сачылі, сыйдуцца яны ці, наадварот, разыдуцца: можа, чый вянок не будзе падхоплены плынню, а прыстане ці нават патоне. Сабраныя на Яна галінкі купалкі з нераспушчанымі кветкамі прыносілі ў хату, утыкалі за абразы, у шчыліны між бярвёнамі ці за бэлькі. Калі кветкі распускаліся, гэта значыла, што дзяўчына выйдзе замуж альбо задуманае ёю збудзецца.

Пад раніцу моладзь купалася ў рацэ, качалася па купальскай расе, сустракала ўсход сонца, у гонар якога некалі і святкавалася Купалле. Кажуць, што на купальскую зару сонца «іграе» — дваіцца, траіцца і пераліваецца рознымі колерамі.

Уладзімір ВАСІЛЕВІЧ.
Фота Сяргея БРУШКО.

Увага!

На хвалі «Купальскай ночы»

Упершыню ў беларускім эфіры ў ноч на Івана Купалу — з 6 на 7 ліпеня — радыёстанцыя «Беларуская маладзёжная» ладзіць шасцігадзінны марафон «Купальская ноч».

З 19.00 і да гадзіны ночы ў прамым эфіры — вядомыя дзеячы беларускага Адраджэння, мастакі, паэты, музыкі, народныя майстры, людзі, што складаюць, як гаворыцца, «залаты фонд» нацыі. Перасовачныя студыі злучаць радыёдом на вуліцы Чырвонай у Мінску з месцамі правядзення купальскіх святаў у розных кутках Беларусі. Прамыя тэлефоны гарантуюць удзел у марафоне шматлікім слухачам. Не абыдзецца, вядома, без прысутнасці ведзьмакоў, русалак ды іншай «чартаўшчынкі».

Згодна з паганскімі ўяўленнямі, купальскае свята — час найвышэйшага росквіту Зямлі і людзей, еднасці ўсяго жывога.

Па задуме арганізатараў радыёмарафона чарадзейнай папараць-кветкай, узгадаванай з дапамогай будучых дабрачынных спонсараў і мецэнатаў, павінен стаць збор сродкаў на стварэнне першага на Беларусі нацыянальнага мастацкага ліцэя ў Мінску. Арганізацыі, прадпрыемствы, кааператывы, асобныя грамадзяне змогуць паведаміць пра свае ахвяраванні прама ў эфіры. Разліковы рахунак, на які можна пералічыць грошы: 142221 у Маскоўскім аддзяленні Мінскбізнесбанка, з паметкай «Цэнтральнае РАНА, школа № 26», МФО 400042.

Запрашаем стаць нашымі партнёрамі ў высакароднай справе. 1 — да сустрэчы на хвалі «Купальскай ночы»!

Віталь КАНСТАНЦІНОВІЧ.

ШАШКИ

Концовка Д. Сухорукова

Белые: пр. a1, a3, c5, e5, g1, h6 (6).

Черные: пр. a5, c3, d8, f8, g3, g7 (6).

Белые выигрывают

Предлагаем вниманию читателей концовку, составленную минским проблемистом Дмитрием Сухоруковым. Свои решения присылайте по адресу: **220010, Минск, Дом правительства, комн. 369, редакция «Народной газеты. «Шашки».**

Осторожно, «Косяк»!

Дебютная теория в шашках имеет первостепенное значение. Известны варианты, в которых уже после второго хода теоретически доказано, что одна из сторон не может избежать поражения. Сегодня мы знакомим любителей игры с одним из популярных дебютов, получившим название «Косяк», в котором соперники в начальной стадии придерживаются флангового развития.

1. cb4 fg5 2. gf4 gf6 3. bc3 bc5 4. cd4 gh4 5. db6 ac5 6. dc3. Белые подтягивают силы для атаки ослабленного правого фланга. 6...fe5 7. cd2 eg3 8. hf4 hg7? Естественный ход, который, однако, является непоправимой ошибкой. Следовало играть 8 ...ef6. 9. ab2 ef6 (нельзя 9 ...gf6 или 9 ...cb6 ввиду 10. fg3) 10. fg5 hf4 11. ee7 df6 12. de3 fe7. Нетрудно убедиться, что ничего лучшего у черных уже нет. 13. ef4 fe5. **В этой позиции белые проводят комбинацию, впервые осуществленную известным русским шашистом Д. Саргиным еще в 1891 году. Попробуйте найти ее самостоятельно.**

Сами с усами?

Хочу получить водительское удостоверение, но попасть в группы ДОСААФ по подготовке водителей непросто — большие очереди. Слышал, что можно сдавать экзамены в ГАИ экстерном, после самостоятельной подготовки...

Сергей МАКОВСКИЙ.
г. Минск.

В отделе технического надзора УГАИ БССР подтвердили возможность самостоятельной подготовки кандидатов в водители и сдачи экзаменов экстерном. Но это разрешено только в тех городах, где есть очередь на запись в группы ДОСААФ. Нововведение действует в этом году и лишь для лиц с высшим техническим образованием (или средним, но при наличии технических навыков). Желающие сдавать экзамены в ГАИ экстерном должны уплатить 63 рубля и прослушать 8 часов консультаций. Затем — неделя самоподготовки и вызов на экзамен. Для успешной сдачи экзаменов даются три попытки (каждая пересдача — 1 руб. 5 коп.). Провалившийся после третьей попытки допускается к последующей сдаче экзаменов лишь после прохождения курса обучения в группах ДОСААФ.

Сколько чего можно везти?

Лето — пора путешествий дальних поездок. Хотелось бы, чтобы газета еще раз уточнила нормы вывоза за пределы республики продовольственных товаров.

Регина УЛАСЕВИЧ.
г. Гродно.

Как нам сообщили в Министерстве внутренних дел БССР, во исполнение Закона «О временных мерах по защите потребительского рынка Белорусской ССР» определено, что за пределы республики допускается вывоз (пересылка) нижеперечисленных товаров по нормам:

хлебобулочные изделия	— 2 кг
масло (маргарин, жир)	— 0,4 кг
сыры сычужные твердые	— 0,3 кг
сыры мягкие плавленные	— 0,5 кг
другие молочные продукты	— 1,5 кг
сахар	— 1 кг
конфеты (развесные и в коробках)	— 0,5 кг
мучные кондитерские изделия	— 1 кг
молочные консервы	— 2 банки
рыбные консервы	— 2 банки
табачные изделия	— 5 пачек
колбасные изделия	— 0,5 кг
овощные и фруктовые консервы (включая соки)	— 3 литра
яйца	— 10 шт.
вино-водочные изделия	— 2 бут.
пиво	— 5 бут.
безалкогольные напитки и минеральные воды	— 5 бут.
спички	— 10 кор.

Выпьем и снова... нальем ли?

В одной радиопередаче со ссылкой на работников минского винно - водочного завода «Кристалл» утверждали, что завод может «залить» город спиртным: есть и мощности, и сырье. А нормы отпуска на июль смешные: по одной бутылке водки и вина. Кто кого обманывает?

Геннадий СВИРКО.
г. Минск.

— Алкогольные реки в Минске? Что вы, откуда?! — начальник управления торговли Мингорисполкома Валентин Байдак протянул мне лист бумаги. — Вот посмотрите на эти цифры. Рыночный фонд на третий квартал для города — 298 тысяч декалитров (дал), или 5 миллионов 445 тысяч бутылок водки. Отнимите 600 тысяч бутылок на ритуалы — для продажи остается 4 миллиона 845 тысяч бутылок, или по 3,9 бутылки на человека. Фонд на вино — 397 тысяч дал, или по 4,5 бутылки на человека в третьем квартале. Дадут нам производители в два раза больше — увеличим норму отпуска.

Мнение производителя в лице генерального директора ПО «Минсккрахмалпром» Николая Белко было предельно кратким и категоричным: «Никто из руководящих работников объединения подобных заявлений радиожурналисту не делал. Город мы не обижаем и договорные обязательства выполняем. Остальное — компетенция торговли».

— А сверх договора сколько вы можете произвести спиртного для нужд минчан?

— ???

За ответом пришлось обратиться уже к заместителю начальника управления концерна «Белпищепром» Алексею Рубцу.

— Мощности минского винно-водочного завода «Кристалл» — 2 миллиона дал, госзаказ — 2,3 миллиона дал, но ожидается, что завод «вытянет» и 2,6 миллиона.

Эти 0,6 миллиона сверх мощности завод произведет за счет увеличения выпуска ликеро-водочных изделий («цветных» водок) на специализированных мощностях винодельческих участков. Не секрет, что они сейчас простаивают. Ведь виноградное вино — привозное. Оптовые цены на виноматериалы за последние несколько лет увеличились в 5—7 раз, качество же лучше не стало.

— Хорошо, что станется с теми 0,3 миллиона декалитров, что выпустит «Кристалл» сверх договора? Не уйдут ли они в Прибалтику по коммерческим ценам?

— Это фонд стабилизации, создаваемый по разрешению правительства республики. Ведь у нас постоянно не хватает фольги, тары, укупорочных материалов. Предприятия вынуждены, получив лицензию в Минторге БССР, идти на бартерные сделки и таким образом восполнять дефицит материалов.

Положены ли суточные?

Моя работа связана с командировками. Зачастую жилое помещение предоставляется бесплатно. Как в таком случае выплачиваются суточные? Бывает, что успеваю обернуться за один день. Бухгалтер утверждает, что в таких случаях суточные и квартирные вообще не выплачиваются. Правильно ли это?

Э. КОНОПАЦКИЙ.
г. Борисов.

Ваш бухгалтер ошибается. 18 июня 1991 г. Совет Министров Белорусской ССР принял постановление № 236, где оговорено, что при командировании работников и предоставлении им бесплатного жилого помещения суточные выплачиваются в размере 9 рублей. При необеспечении бесплатным жилым помещением возмещение расходов производится в обычном порядке.

При однодневных командировках и в командировках в такую местность, где есть возможность ежедневно возвращаться к месту своей постоянной работы, — суточные в размере до 5 рублей выплачиваются по решению руководителя предприятия, учреждения, организации с учетом характера выполняемой работы и дальности поездки.

Рубрику ведет Юрий НОЯРОВИЧ.
Рисунки Олега ПОПОВА.

ДОМ У ДОРОГИ

В придорожном баре бесчинствуют хулиганы. Хозяин заведения, чтобы очистить от них свое кафе, нанимает известного вышибалу. После сражения с мелкими сошками охранник вынужден вступить в схватку с бандой обнаглевших рэкетиров. На подмогу ему спешит друг, который, однако, сам становится жертвой гангстеров. Не отомстить вышибала уже не может... «Ни рыба ни мясо» — и не боевик, и не мелодрама, и не смешно, и не интересно.

МОНТЕ-КАРЛО

Несколько старомодный детектив, действие которого разворачивается в начале второй мировой войны. Столица княжества Монако буквально кишит секретными агентами всех мастей. Американский писатель знакомится с английской певицей русского происхождения, сотрудницей «Интелледженс сервис», и начинает помогать ей в нелегком шпионском деле. Тем временем войска Гитлера захватывают Францию, и гестапо направляет в Монте-Карло своего эмиссара, майора Папста. Ему удается захватить американского летчика, которого британская разведка должна освободить любой ценой... Очевидная затянутость фильма компенсируется прекрасной игрой актеров и традиционным «хэппи-эндом».

МОЛОДОЙ МАСТЕР

Один из ранних фильмов Джекки Чена. В соревновании двух школ кунг-фу его команда проигрывает из-за предательства друга Дракона — Тигра. Узнав об этом, сэнсэй выгоняет изменника. Но следом за ним уходит и Дракон. Поиски товарища едва не приводят его в тюрьму. А Тигр, связавшись с шайкой бандитов, тоже становится объектом пристального внимания полиции. Чтобы спасти непутевого соратника, Дракон дает бой отъявленному преступнику, в совершенстве владеющему боевым искусством. В фильме масса смешных ситуаций. За счет этого, а также мастерства Чена картина выделяется из бесчисленного количества однотипных лент о кунг-фу.

ОХОТА ЗА «КРАСНЫМ ОКТЯБРЕМ»

Капитан новейшей советской подлодки «Красный Октябрь» (Шон Коннери) решает сбежать в США. Чтобы завуалировать свои намерения, накануне отплытия он посылает начальнику письмо, которое тот вскрывает, когда лодка уже в море. Советские военные круги охватила паника: в послании сказано, что капитан намерен уничтожить «оплот буржуазного строя — Соединенные Штаты Америки». За «Красным Октябрем» начинают охотиться и «наши», и американцы... Местами очень скучно. Фильм ничего бы не потерял, будь покороче минут на сорок.

ТУЗ

Адриано Челентано в роли карточного шулера, который после очередной крупной победы гибнет от рук наемного убийцы. Но прежде чем исчезнуть навеки, он решает, что должен выдать замуж... собственную вдову. Ох, как нелегко это сделать, будучи призраком! Но в конце концов терпение и труд дают результат. Замечательная сцена в финале: Челентано-призрак сидит напротив своего живого двойника. Бред, конечно, но смешно.

Александр САМОХИН.

Народная газета

Хотите—верьте, хотите—нет

Знаки зодиака обещают...

Прогноз на будущую неделю

...Козерогу (22 декабря — 20 января) — некоторые проблемы и дни испытаний характера и судьбы. Словом, прибавится забот. Во второй половине недели появится надежда.

...Водолею (21 января — 19 февраля) — финансовые проблемы. Берегите, как всегда, свое здоровье.

...Рыбам (20 февраля — 20 марта) — некоторые проблемы в связи с вашей болтливостью. Однако положитесь в делах на друзей — они помогут вам.

...Овну (21 марта — 20 апреля) — трудности. В очередной раз вы не сможете платить по счетам. Лучше наступит в конце недели.

...Тельцу (21 апреля — 21 мая) — вновь проблемы и барьеры. Досадные разочарования. Однако ваши лучшие качества помогут избавиться в конце концов от неприятностей.

...Близнецам (22 мая — 21 июня) — дружбу, новых друзей и знакомых. У вас будут прилив сил и неплохие новости.

...Раку (22 июня — 23 июля) — чувство неудовлетворенности. Постарайтесь отвлечься от неприятностей. Предвидятся финансовые успехи.

...Льву (24 июля — 23 августа) — огромное открытие. Но планы не оправдаются. Возможны крупные финансовые проблемы. Не заключайте сомнительных контрактов.

...Деве (24 августа — 23 сентября) — финансовый успех. Вокруг вас будет все сбалансировано. Расширяйте связи!

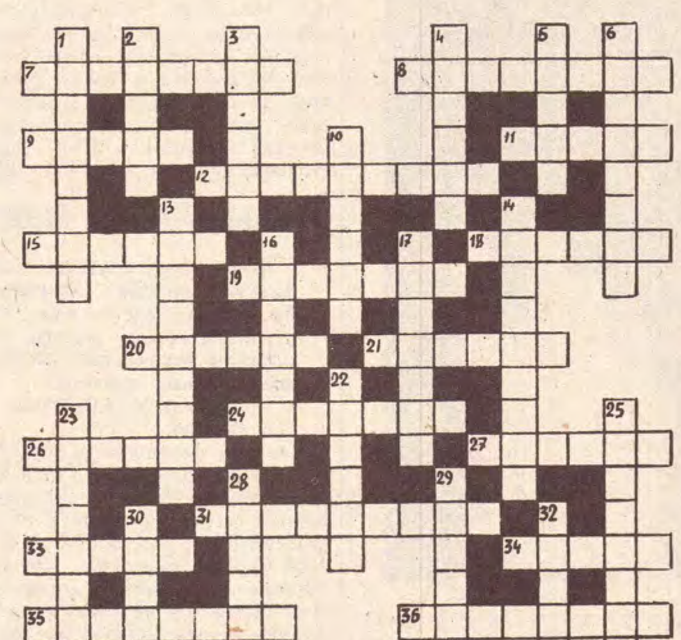
...Весам (24 сентября — 23 октября) — благополучие, приятные вести, успехи в личной жизни и на работе.

...Скорпиону (24 октября — 22 ноября) — возможны неудачи. Будьте выдержаны, терпеливы.

...Стрельцу (23 ноября — 21 декабря) — некоторые проблемы. Успокойтесь и не беритесь за серьезные вопросы. У вас все еще будет хорошо.

Кроссворд

Составил наш читатель Ю. Качайло (г. Полоцк).

ПО ГОРИЗОНТАЛИ: 7. Вид верхней мужской одежды у народов Кавказа. 8. Элементарная частица. 9. Государство в Южной Азии. 11. Спортивная игра с мячом и клюшками. 12. Столица Финляндии. 15. Выдающийся американский актер, режиссер и сценарист кино. 18. Минеральная вода. 19. Гусарский мундир, расшитый шнурами. 20. Устройство для приготовления подсушенных ломтиков хлеба. 21. Венгерский космонавт. 24. Прозрачная пластинка с сеткой линий для вычисления площадей на картах. 26. Древнерусский писатель, летописец. 27. Русский генерал, герой Отечественной войны 1812 года. 31. Отрасль материального производства. 33. Всесоюзный пионерский лагерь в Крыму. 34. Город-порт в Ираке. 35. Византийский император с 527 года. 36. Рабочий орган хлопкоуборочной машины.

ПО ВЕРТИКАЛИ: 1. Торжественное открытие выставки. 2. Ценная бумага. 3. Одноместный спортивный глиссер. 4. Столица Первого болгарского царства. 5. Вывод войск из под удара противника. 6. Австрийский физик XIX века, открывший закон излучения. 10. Маслянистая темно-коричневая жидкость, антисептик. 13. Ускоритель протонов или ионов. 14. Аптечный работник. 16. Герой романа С. Ричардсона «Кларисса», чье имя стало нарицательным. 17. Жанр народного поэтического творчества. 22. Декоративное растение, медонос. 23. Минское издательство. 25. Наблюдение с целью проверки. 28. Ветер силой свыше 35 м/сек. 29. Актерский состав театра. 30. Установленный распорядок жизни. 32. Южно-азиатское млекопитающее, так называемый бамбуковый медведь.

Ответы на кроссворд, опубликованный 29 июня

ПО ГОРИЗОНТАЛИ: 3. Цусима. 6. Фрегат. 8. Надел. 9. «Смена». 10. Дроги. 11. Когорта. 14. Тихонов. 16. Вертекс. 18. Урал. 19. Юкола. 22. Малахай. 23. Болонка. 27. Цицерон. 29. Бочаг. 30. Раска. 31. Яунде. 32. Оберон. 33. Занкин.

ПО ВЕРТИКАЛИ: 1. Ясень. 2. Егеря. 3. Цемент. 4. Антонов. 5. Одеон. 6. Флаттер. 7. «Тигрис». 12. Шоколад. 13. Стеклов. 15. «Искра». 17. Кулик. 20. Шагинян. 21. Полонез. 22. Молоко. 24. Абакан 25. Чернь. 26. Дагер. 28. Вятка.

Происшествие

ПроМОРГали...

С 1937 года существует Минское областное бюро судмедэкспертизы, но такое ЧП произошло здесь впервые

Каких только казусов не приключается с человеком, порой самых невероятных! Иные нелепицы, подперченные людской иронией, становятся анекдотами. Но большинство вследствие кажущейся неправдоподобности и опасений насмешек «умирает» молча в узком кругу очевидцев.

Случай, происшедший на днях в Боровлянах, не удивил—ошарашил: в Минском областном морге при выдаче покойников были перепутаны трупы двух утопших девушек-подростков — Ларисы К. и Светланы У.

— Вы представляете, — возмущенно поведала нам об этом по телефону тетя Светланы. — Приезжает мой брат за телом своей дочери, а санитар предлагает забрать ему чужую девочку: больше утопленников в морге нет, а вашу, дескать, ранее забрали другие люди.

Можно только предполагать состояние скорбящих у гроба Ларисы родственников, когда через три часа перед ними возникает фигура санитара и заявляет: «Извините, ошибочка вышла — не ту оплакиваете». И то благо, что не успели захоронить, что обе покойницы оказались минчанками. А если бы отец Светланы приехал днем позже?

Что же это с нами происходит такое? Как же мы живем, относимся друг к другу, что и после смерти душа человеческая вынуждена маяться от земных наших несуразностей.

Игорь К. (санитар с 23-летним стажем), выдававший эти два «скандальных» трупа, причину путаницы видит в роковом стечении обстоятельств.

— В тот злополучный день дел было невпроворот, и по просьбе напарника я приехал на работу пораньше. К 12 часам дня судмедэксперт закончил вскрытие поступившей накануне поздно ночью. И когда я стал перевозить труп девушки из секционного зала в холодильник, ко мне подошли несколько человек и попросили выдать им утопленницу. Естественно, что я показал им находившуюся рядом на каталке Светлану У. Они подтвердили, что приехали за ней. Я взял у них одежду, одел покойную и еще помог им управиться с гробом — тот был сырой и тяжелый, поэтому грузили его открытым. Ведь могли еще раз убедиться, кого забирают! У меня и в мыслях не было сомневаться в их «компетентности». Кому нужен чужой труп?

Действительно, кому? Но жизнь полна непредвиденных ситуаций. Нередко тело обезображено до неузнаваемости, и внешне определить, кому принадлежит, не представляется возможным. Поэтому каждый покойник в морге имеет, как младенец в роддоме, бирочку на руке с указанием личности умершего, либо, если она не установлена, помечается «неизвестный(ая)».

Светлана У. поступила в морг 25 июня под своим именем, а днем раньше Лариса К., но как неизвестная. И достаточно было санитару бросить взгляд на руку покойницы... Но логика была сильнее: «Кому чужой нужен?»

А что же родственники Ларисы? Не видели, кого забирали? В том-то и дело, что нет!

ЛЮБА, старшая сестра Ларисы: «25 июня вдвоем с мужем мы ездили на опознание. Но в морг я не смогла войти — поймите мое состояние. Ларису опознал мой муж, он получил и свидетельство о смерти. А на следующий день забирать ее я поехала со своей подругой, ее мужем и водителем. Мне снова стало плохо, и я с подругой осталась стоять возле морга. Наверное, во всем этом виновата лишь я одна: разговаривали с санитаром мужчины, приехавшие с нами (с Ларисой не знакомые)».

Когда гроб погрузили в автомобиль, Люба попросила подругу взглянуть на покойницу. В крытом грузовике был полумрак, к тому же, одежда и обувь оказались по размеру.

Первое сомнение закралось дома, когда открыли гроб.

ЛЮБА: «Лариса носила длинные волосы и не красила ногти темным лаком. У той девочки, которую мы привезли, была короткая стрижка и сиреневый маникюр. Но внешне она была похожа на мою сестру. И мы с соседями подумали, что, возможно, вода свое дело сделала, а волосы обрезали при вскрытии. Мама же была вообще не в состоянии что-либо воспринимать».

После похорон уже прошло 5 дней, как в редакции раздался этот звонок: «Такое не должно больше повториться».

По утверждению начальника Минского областного бюро судмедэкспертизы Евгения Бельчикова, за 54 года существования бюро такое ЧП произошло впервые.

Можно, конечно, с полным основанием требовать наказания санитара (лицо должностное). Но, думается, моральный урок все же посильнее самой суровой административной кары. И хотя этот случай страшит, ужасает другое: 50 (!) утопленников по Минской области только за последние две недели июня. В минувшем году такое количество было за полгода. Люди, опомнитесь! Не расставайтесь с жизнью ради пятиминутного купания в зной.

Юрий НОЯРОВИЧ,
обозреватель «Народной газеты».

Программа телепередач

Понедельник, 8 июля

Программа БТ

11.30. «Телебиржа».
12.00. Реклама.
12.05. Театральный разъезд. «Мещане» — через 25 лет.
13.05. «Собачья жизнь».
13.30. Фильм—детям. «Чемпион».
14.35. А. Сайгун. «Юнус Эмре». Оратория для солистов, хора и оркестра.
15.50. «Очаг». Док. фильм.
16.30. Экран — абитуриенту. Математика.
17.00. Белорусский язык.
17.30. Биология.
18.00. Фильмы кинорежиссера В. Дашука. «Грех». Док. фильм.
18.30. Пойдет ли в отставку депутат? Размышления депутата сельского Совета Н. С. Гореха.
19.00. Панорама.
19.20. Наш комментарий.
19.30. «Плач перепелки». 5-я серия.
20.40. Реклама.
20.45. Колыбельная.
21.00. «Насиба». Фильм-концерт.
21.40. Спортивный телекурьер.
21.55. Лира.
23.55. Эхо дня.

Первая общесоюзная программа

6.30. Утро.
17.10. Фильм — детям. «Мой друг Сократик».
18.15. ТСН.
18.30. По законам рынка. «Деловые люди: Восток — Запад».
19.00. Вечер телевидения Испании.
21.00. Время.
21.40. Продолжение вечера телевидения Испании.
23.40. ТСН.
23.55. «Метаморфозы живописи». 3-я серия «Невидимый мир».
0.25. ВиД представляет: «Шоу-биржа».
1.30. Театр, который я люблю.

Вторая общесоюзная программа

17.00. «Одиссея Александра Вертинского».
18.00. «Санитар Редькин». Телеочерк.
18.20. Вадим Туманов: а что за кольцевой?..
18.50. Мультфильм.
19.00. Утренняя звезда.
20.00. Вести.
20.15. Спокойной ночи, малыши!
20.30. Коллаж.
20.35. «Серебряные струны».
21.00. Время.
21.40. На сессии Верховного Совета СССР.
22.40. «К-2». На Московском кинофестивале.
23.00. Вести.
23.15. «Подружка моя». Худ. фильм.

Вторник, 9 июля

Программа БТ

8.30. Утро республики.
8.45. «Плач перепелки». 5-я серия.
10.00. Ритмическая гимнастика.
10.30. Мастера сцены. Е. Н. Голева. Передача 2-я.
11.30. Камера исследует прошлое. «Миссия Рауля Валленберга».
13.00. Клуб «Кардиограмма». Литературная передача.
13.30. Фильм — детям. «Волшебная книга Мурада».
14.35. Э. Элгар. Концерт для скрипки с оркестром си-минор.
15.30. Док. фильмы.
16.30. Экран — абитуриенту. Математика.
17.00. Русский язык.
17.30. Основы информатики и вычислительной техники.
18.00. Фильмы кинорежиссера В. Дашука. «Пейзаж после битвы». Док. фильм.
18.50. «Милая роща». Фильм-концерт.
19.00. Панорама.
19.20. Наш комментарий.
19.25. «Плач перепелки». 6-я серия.
20.30. Киноочерк.
20.45. Колыбельная.
21.00. На музыкальных параллелях. Играет К. Шаров (орган).
21.45. Чернобыль и власть. Принимает участие писатель Алесь Адамович.
22.20. Наши гости. Ярославский государственный академический драматический театр им. Ф. Волкова.
23.20. Эхо дня.

Первая общесоюзная программа

6.30. Утро.
9.00. Мультфильм.
9.20. Премьера док. фильма «Новая реальность».
9.30. Детский час (с уроком французского языка).
10.30. Вместе с чемпионами.
10.45. «СЭР». Худ. фильм.
12.00. ТСН.
12.15. Актуальный репортаж.
12.30. Р. Шуман. «Карнавал».
14.15. Телемикст.
15.00. ТСН.
15.15. «Радости земные». Шестисерийный худ. фильм. 1-я серия.
16.45. Мир увлеченных.
17.00. Мультфильм.
17.15. Детский музыкальный клуб.
18.00. Контакт-форум.
18.30. ТСН.
18.45. Мультфильм.
18.55. Человек и закон.
19.40. «СЭР». Худ. фильм.
21.00. Время.
21.40. Кто есть кто.
22.55. Выступление ансамбля «Танго в аргентинских ритмах».
23.25. ТСН.
23.40. «Малиновый звон». Творческий вечер поэта А. Поперечного. Часть 1-я.
1.00. «СЭР». Худ. фильм.
2.15. «Оперетта, оперетта!

Вторая общесоюзная программа

8.00. Гимнастика.
8.20. Мультфильм.
8.40. «Экзамен на директора». Худ. фильм.
17.00. «Грани».
18.00. Руфина Нифонтова вспоминает...
18.15. Концерт.
18.45. Парламентский вестник России.
19.00. К открытию пятого (внеочередного) Съезда народных депутатов РСФСР.
20.00. Вести.
20.15. Спокойной ночи, малыши!
20.30. Ритмическая гимнастика.
21.00. Время.
21.40. На сессии Верховного Совета СССР.
22.40. «К-2» на Московском кинофестивале.
23.00. Вести.
23.15. «Пятое колесо».

Среда, 10 июля

Программа БТ

8.30. Утро республики.
8.45. «Плач перепелки». 6-я серия.
9.50. Лира.
11.45. «Гласом моим...». Фильм-концерт.
12.45. Мультфильмы.
13.30. Концерт.
14.10. «Образ». Литературная передача для старшеклассников.
15.10. Киноочерк.
15.30. Экран — абитуриенту. Русский язык.
16.00. Основы информатики и вычислительной техники.
16.30. Русская литература.
17.00. Для детей. Э. Успенский. «Дядя Федор, пес и кот». Спектакль.
18.00. Док. фильмы.
19.00. Панорама.
19.20. Наш комментарий.
19.25. «Плач перепелки». 7-я серия.
20.35. Киноочерк.
20.45. Колыбельная.
21.00. Концерт ансамбля солистов «Мадригал». Московской государственной филармонии.
21.35. Реклама.
21.40. Теле-бизнес-клуб «Партнер». Совместное предприятие в современных условиях. Прямая линия.
22.40. Футбол. Чемпионат СССР. «Химик» (Гродно) — «Днепр» (Могилев). 2-й тайм; «Динамо» (Брест) — КИМ (Витебск). 2-й тайм. В перерыве (23.30) — Эхо дня.

Первая общесоюзная программа

6.30. Утро.
9.00. Мультфильм.
9.10. Человек и закон.
9.55. Детский музыкальный клуб.
10.40. «Я в полном порядке». Худ. фильм.
12.00. ТСН.
12.15. Актуальный репортаж.
12.30. Выступление ансамбля «Танго в аргентинских ритмах».
15.00. ТСН.
15.15. «Радости земные». 2-я серия.
16.45. Мир увлеченных.
17.00. Фильм — детям. «Последнее лето детства». 1-я серия.
18.05. Мультфильмы.
18.30. ТСН.
18.45. Планета.
19.30. Маленький концерт.
19.40. «Я в полном порядке». Худ. фильм.
21.00. Время.
21.40. Кинопанорама. Информационный выпуск.
21.55. «Прямой разговор».
23.10. ТСН.
23.25. «Метаморфозы живописи». Фильм 4-й «Линия —цвет —свет».
24.00. «Малиновый звон». Творческий вечер поэта А. Поперечного. Часть 2-я.
1.20. «Я в полном порядке». Худ. фильм.
2.40. Хореографические композиции.

Вторая общесоюзная программа

8.00. Гимнастика.
8.20. Мультфильмы.
8.50. Мир денег Адама Смита.
9.25. Родники.
9.55. Открытие пятого (внеочередного) Съезда народных депутатов РСФСР.
13.15. Вести.
17.00. Дневник съезда.
17.15. «Перепевы». Фольклорное обозрение.
18.05. ТПО «Республика» показывает.
18.30. Встреча. Передача посвящена итогам выборов Президента России.
20.00. Вести.
20.15. Спокойной ночи, малыши!
20.30. Коллаж.
20.35. П. И. Чайковский. Кантата «Москва».
21.00. Время.
21.40. Отчет о работе пятого (внеочередного) Съезда народных депутатов РСФСР. В перерыве (23.00) — Вести.
23.55. «К-2» на Московском кинофестивале.

Четверг, 11 июля

Программа БТ

8.30. Утро республики.
8.45. «Плач перепелки». 7-я серия.
9.55. Ритмическая гимнастика.
10.25. Мастера сцены. Е. Н. Голева. Передача 3-я.
11.30. Российская энциклопедия. Лосевские беседы.
12.30. Программа мультфильмов.
13.15. Вести.
13.30. Фильм — детям. «Пастух Янка». 1-я серия.
14.35. Телеконкурс молодых исполнителей эстрадной песни «Ялта-91». Отборочный тур.
15.45. Док. фильмы.
16.30. Экран — абитуриенту. Основы информатики и вычислительной техники.
17.00. Русская литература.
17.30. Химия.
18.00. «Эта надоедливая оса». Док. фильм.
18.35. Зачитайте мое письмо...
18.40. Панорама.
19.00. Футбол. Чемпионат СССР. «Пахтакор» (Ташкент) — «Динамо» (Минск). В перерыве (19.45) — Неделя белорусского правительства.
20.50. Колыбельная.
21.05. Играют Б. Байсагатов и А. Константиниди.
21.35. Реклама.
21.45. Крок.
22.55. Эхо дня.

Первая общесоюзная программа

6.30. Утро.
9.00. Премьера док. фильма «История моей болезни».
9.20. Концерт.
9.45. Детский час (с уроком английского языка).
10.45. «Пока безумствует мечта». Худ. фильм.
12.00. ТСН.
12.15. По сводкам МВД СССР.
12.30. Премьера кукольного фильма-спектакля «Про добро и зло и про длинный язык».
14.15. Телемикст.
15.00. ТСН.
15.15. «Радости земные». 3-я серия.
16.35. Фильм — детям. «Последнее лето детства». 2-я серия.
17.45. ...До 16 и старше.
18.30. ТСН.
18.45. Мультфильм.
18.55. Футбол. Чемпионат СССР. ЦСКА — «Спартак» (Москва).
21.00. Время.
21.40. По сводкам МВД СССР.
21.55. Слово.
23.15. Актуальное интервью.
23.30. ТСН.
23.45. Под знаком «пи».
1.15. В. Шукшин. «Стариковское дело». Телеспектакль.
2.20. Венгерский регтайм-бенд в Москве.

Вторая общесоюзная программа

7.30. Бридж. Телебиржа.
8.00. Гимнастика.
8.20. Монгольский праздник «Уам».
8.50. «Второе дыхание». Худ. фильм. 1-я серия.
17.00. Дневник съезда.
17.15. «Грани». Художественно-публицистическая программа.
18.30. «От за от». Сиамские близнецы.
19.00. Мультфильм.
19.05. Премьера док. фильма «Монгол и конь».
20.00. Вести.
20.15. Спокойной ночи, малыши!
20.30. «Возвращение».
21.00. Время.
21.40. Отчет о работе пятого (внеочередного) Съезда народных депутатов РСФСР. В перерыве (23.00) — Вести.
23.55. «К-2» на Московском кинофестивале.

Пятница, 12 июля

Программа БТ

8.30. Утро республики.
8.45. Фильмы-концерты.
9.55. «Живая планета». Док. фильм «Знойные пустыни».
10.50. «В честь танца». Фильм-концерт.
11.30. Мастера. Судьба Геннадия Айги.
12.15. «Музыка звучала все ночи».
13.15. Вести.
13.30. «Пастух Янка». 2-я серия.
14.35. «Ялта-91». Отборочный тур.
15.50. Док. фильмы.
16.30. Экран — абитуриенту. Химия.
17.30. Русская литература.
18.00. Двина. Литературно-художественный журнал.
18.30. «Мы не рабы». Док. фильм.
19.00. Панорама.
19.20. Наш комментарий.
19.25. «Плач перепелки». 8-я серия.
20.30. Док. фильм.
20.45. Колыбельная.
21.00. Музыка моей республики. В. Помозов. «Заславская легенда».
21.40. Трибуна. Коммунисты в Советах.
22.40. Эхо дня.
22.50. «Разорванный круг». Худ. фильм.

Первая общесоюзная программа

6.30. Утро.
9.00. Мультфильмы.
9.25. «Отвори потихоньку калитку...». Док. фильм.
9.55. ...До 16 и старше.
10.40. «Женщина, которая поет». Худ. фильм.
12.00. ТСН.
12.15. «Маппет-шоу». 5-я и 6-я серии.
13.05. «На берегу Зеленчука».
15.00. ТСН.
15.15. «Радости земные». 4-я серия.
16.20. Мультфильм.
16.35. Мама, папа и я.
17.05. Фильм — детям. «Последнее лето детства». 3-я серия.
18.10. Минуты поэзии.
18.15. ТСН.
18.25. Латвия: миг перед будущим.
19.40. «Женщина, которая поет». Худ. фильм.
21.00. Время.
21.40. ВиД представляет: «Поле чудес», «Музобоз», «Дело», «Шоу-биржа», «МТВ», «Матадор». В перерыве — ТСН.
1.55. «Женщина, которая поет». Худ. фильм.

Вторая общесоюзная программа

7.00. Утро делового человека.
8.00. Гимнастика.
8.20. Мультфильмы.
8.50. «Второе дыхание». 2-я серия.
17.00. Дневник Съезда.
17.15. «Колокола России». Благотворительный концерт артистов театра и кино.
18.30. «Большой вальс» (песнь Акына).
19.00. Футбол. Чемпионат СССР. «Динамо» (Киев) — «Днепр». В перерыве — Вести.
20.45. Спокойной ночи, малыши!
21.00. Время.
21.40. Отчет о работе пятого (внеочередного) Съезда народных депутатов РСФСР.
23.00. Вести.
23.15. Продолжение отчета о работе Съезда.
23.55. «Пятое колесо».
1.55. «К-2» на Московском кинофестивале.

Суббота, 13 июля

Программа БТ

8.30. Утро республики.
8.45. «Плач перепелки». 8-я серия.
9.50. Док. фильм.
10.05. Эстафета чемпионов. Юрий Курбыко. Футбол.
10.40. Детский теледень.
11.00. Неделя планеты.
11.15. Представляет студия телевидения г. Сочи.
11.45. 20 минут редактора.
12.05. X летняя Спартакиада народов СССР. Бокс.
14.05. Человек и производство.
14.50. Детский теледень.
15.30. Фильмы кинорежиссера В. Дашука. «Форс-мажор». Док. фильм.
16.10. Мультфильмы.
16.45. Общественное мнение. Сколько стоит отпуск? Прямая линия.
17.45. Детский теледень.
19.00. Ритм.
19.40. «Плач перепелки». 9-я серия.
20.45. Колыбельная.
21.00. «Почерпни из родного колодца». Док. фильм.
21.40. «Концерт молодых исполнителей популярной эстрадной песни на II Всесоюзном фестивале польской песни в Витебске.
23.40. Эхо дня.

Первая общесоюзная программа

6.30. Концерт.
6.45. Сибирь на экране.
6.55. «Крест мой». Док. фильм.
7.20. Мультфильм.
7.30. Ритмическая гимнастика.
8.00. Утренняя развлекательная программа.
8.30. ТСН.
8.45. Премьера музыкального фильма «Балатон, ты милое доброе море»
9.20. Фильмы режиссера Б. Шамшиева. «Алые маки Иссык-Куля».
11.00. Утренняя звезда.
12.00. А. Н. Островский. «Таланты и поклонники». Фильм-спектакль.
13.25. «Азы карьеры».
13.45. 50×50.
15.00. ТСН.
15.15. «Сороковые... роковые...». Фильм 3-й «А может, не было войны?..».
16.30. Фотоконкурс.
16.35. «Раскрыть себя». О художнике А. Захарченко.
16.50. «Новые имена». Музыкальная программа.
17.35. «Пчела Майя». Мультфильм. 6-я серия.
18.00. Международная панорама.
18.45. Концерт оркестра «Бигбенд бундесвера».
19.35. Премьера худ. фильма «Короткая игра».
21.00. Время.
21.40. Песня-91.
22.45. ТСН.
23.00. Александр-шоу.
1.00. Премьера худ. фильма «Короткая игра».
2.25. Вас приглашает В. Малежик.

Вторая общесоюзная программа

8.00. Гимнастика.
8.15. Здоровье.
8.45. Премьера док. фильма «Темна вода во облацех...».
9.15. «Шарманщики — братья Амара» (Франция).
9.30. Видеоканал «Содружество».
12.00. Видеоканал «Плюс одиннадцать».
14.00. Док. фильмы.
14.40. Спорт для всех.
14.55. «Джалиль и музыка».
15.35. Премьера док. фильма. «Пора сенокосная».
15.55. «Алиса». Международный журнал по культуре.
16.50. Мультфильм.
17.00. «Неизвестный Ильинский».
17.45. «Гитлер и Сталин». Док. фильм.
18.45. Парламентский вестник России.
19.00. Телепрограмма «Семья».
20.00. Вести.
20.15. Спокойной ночи, малыши!
20.30. «Друзья и партнеры Доменика Бэвэ».
21.00. Время.
21.40. «Сумасшедшие солдаты». Худ. фильм (Франция).
23.00. Вести.
23.15. «К-2» на Московском кинофестивале.
23.45. Коллаж.
23.50. Московский международный марафон мира.

Воскресенье, 14 июля

Программа БТ

8.30. Утро республики.
8.45. «Плач перепелки». 9-я серия.
9.50. Для школьников. О шахматах и шахматистах.
10.20. Фильмы кинорежиссера. В. Дашука. «Колыбель качается над бездной». Док. фильм.
11.20. Силач. Спортивный клуб. Прямая линия.
12.10. Каким быть «Золку»? Благотворительная акция — марафон.
13.30. Концерт из произведений А. Вивальди.
14.00. Т. Уильямс. «Кошка на раскаленной крыше». Спектакль.
16.10. Мультфильмы.
16.35. «Искренне Ваш...». Худ. фильм с субтитрами.
18.00. Село: пути из кризиса.
19.00. Панорама.
19.20. Премьера док. фильма БТ «А я живу все там же... Про любовь».
19.40. Романсы и песни на стихи Янки Купалы.
20.30. Мультфильмы для взрослых.
20.45. Колыбельная.
21.00. Док. фильмы.
21.40. Реклама.
21.45. «Песни моря». Худ. фильм.

Первая общесоюзная программа

8.00. Формула «С».
8.30. Биржевые новости.
8.45. Тираж «Спортлото».
9.00. С утра пораньше.
10.00. На службе Отечеству.
11.00. Утренняя развлекательная программа
11.30. Клуб путешественников.
13.00. Музыкальный киоск.
13.20. «Франция и французы». Кинопрограмма.
14.20. Мультфильм.
14.30. Веди.
15.00. ТСН.
15.15. Произведения А. Аренского исполняет В. Симон.
15.35. «Сквозь жар души».
16.35. Ф. Мендельсон. Концерт № 1 для фортепиано с оркестром.
17.05. Сельский час.
18.05. Много голосов — один мир.
18.10. Уолт Дисней представляет...
19.00. Премьера док. фильма «Почем нынче кинематограф?».
19.30. «Сирано де Бержерак». Худ. фильм.
21.00. Время.
21.40. Кинопанорама. Информационный выпуск.
21.55. Футбольное обозрение.
22.25. Ангажемент минского театра сатиры и юмора «Христофор».
23.45. ТСН.
24.00. Хронограф.

Вторая общесоюзная программа

8.00. На зарядку становись!
8.15. Премьера научно-популярного фильма «Вариант без выбора».
9.10. «Осенний корабль».
9.30. «Видеоканал «Содружество».
12.00. Программа Фила Донахью. «Моя свекровь разрушает мою семью».
12.50. История Мариинского балета. Часть 2-я.
13.50. Несколько минут о любви...
14.00. Мультфильм.
14.10. Премьера телеспектакля «Двойник».
15.55. «Звездные часы генерала». Док. фильм.
16.55. Коллаж.
17.00. Программа французского телевидения.
17.55. «Капризные барышни». Конкурсная программа.
18.45. Авторское телевидение.
19.45. Спокойной ночи, малыши!
20.00. Вести.
20.15. Авторское телевидение.
21.00. Время.
21.40. Благотворительный вечер в театре «Ленком».
23.00. Вести.
23.15. «К-2» на Московском кинофестивале.
23.40. «Поездка через город». Худ. фильм.

Суббота, 6 июля

Программа БТ

11.15. «Мы были в Чернобыле». Док. фильм.
13.15. На музыкальных параллелях. Романсы русских композиторов исполняет Нина Козлова.
13.45. О времени и о себе. Водитель автопарка № 2 г. Минска А. К. Правосуд.
14.05. Телевизионный детский день.
15.05. Звезда.
15.45. Говорим по-белорусски.
16.10. Приглашаем на вечерки.
17.30. Противостояние. Морально-правовая программа.
19.00. Ритм.
19.50. Телевизионный детский день.
20.40. Реклама.
20.45. Колыбельная.
21.00. Поет Лина Мкртчян.
21.40. «Пасодобль для троих». Худ. фильм.
22.55. Эхо дня.
23.05. Концерт белорусской песни с участием Государственного оркестра БССР.

Первая общесоюзная программа

7.00. Мультфильмы.
8.45. Наш сад.
9.15. Премьера док. фильма «Паруса надежд».
9.45. Фильмы режиссера Б. Шамшиева. «Белый пароход».
11.25. Утренняя звезда.
12.25. А. Н. Островский. «Не от мира сего». Фильм-спектакль.
14.30. «Бурда моден» предлагает...
15.00. ТСН.
15.15. Кинопрограмма «XX век. Хроника тревожного времени». Премьера художественно-публицистического фильма «Сороковые... роковые...» Фильм 2-й. «Все судьбы в единую слиты».
16.20. Телекомпания «Уорлдвижн энтерпрайзес» представляет. В мире сказок и приключений. «Час Хана Барбара».
17.30. Минуты поэзии.
17.35. «Пчела Майя». 5-я серия.
18.00. Международная панорама.
18.45. Ступень к Парнасу.
19.05. Телекомпания «Уорлдвижн энтерпрайзес» представляет. Премьера худ. фильма «Человек из Атлантиды».
21.00. Время.
21.40. Телекомпания «Уорлдвижн энтерпрайзес» представляет. Премьера худ. фильма «Время убивать».
22.30. Аншлаг! Аншлаг!
24.00. Теннис. Уимблдонский турнир.
1.00. ТСН.
1.20. Премьера худ. фильма «Человек из Атлантиды».

Вторая общесоюзная программа

14.00. Экономическое агентство.
15.00. Волейбол. Первенство мировой лиги. Мужчины. Сборная СССР — сборная Республики Корея.
16.00. Спорт для всех.
16.15. Премьера док. фильма «Живая вода».
17.00. Угол «Правды» и Ямского поля. Андрей Битов. «Провинция для меня — слово святое».
17.15. Камера исследует прошлое. «Миссия Рауля Валленберга».
18.45. Парламентский вестник России.
19.00. Теннис. Уимблдонский турнир.
20.00. Вести.
20.15. Спокойной ночи, малыши!
20.30. «Двое и дождь». Музыкальное представление.
21.00. Время.
21.40. II фестиваль татарской музыки «Рамазан» в Москве.
22.45. Мультфильмы для взрослых.
23.00. Вести.
23.15. Криминальный канал. «Убийство по приказу». Худ. фильм.

Воскресенье, 7 июля

Программа БТ

9.40. Пригласительный билет. Танцует детский ансамбль «Лялечкі».
10.30. Фильм — детям. «Легкие шаги».
12.00. Праздник города, посвященный Дню освобождения Советской Белоруссии от немецко-фашистских захватчиков.
14.30. Киноэкран-91. Июль.
16.00. Футбол. Чемпионат СССР. «Памир» (Душанбе) — «Динамо» (Минск).
17.50. Встреча для вас. Наш гость — поэт, лауреат Государственной премии БССР, постоянный представитель БССР при ООН Г. Н. Буравкин.
19.00. Панорама.
19.20. «В согласии и спорах с Мельпоменой». Народный артист СССР В. Елизарьев.
20.15. В кадре и за кадром.
20.45. Колыбельная.
21.00. Футбол. Чемпионат СССР. «Динамо» (Брест) — «Днепр» (Могилев), 2-й тайм.
21.50. Реклама.
21.55. «Алый камень». Худ. фильм.
23.10. Играет Г. Гродберг (орган).

Первая общесоюзная программа

10.00. На службе Отечеству.
11.00. Утренняя развлекательная программа.
11.30. Клуб путешественников.
13.00. Премьера док. фильма «По данным разведки...»
13.45. Это вы можете.
14.30. Здоровье.
15.00. ТСН.
15.15. Новое поколение выбирает. Клуб «Т».
16.30. Охранная грамота. «Своя борозда в поле».
17.05. Сельский час.
18.05. «Много голосов — один мир». Сказки и притчи разных народов. «Мой глаз, мой нос» (Исландия).
18.10. Уолт Дисней представляет...

Воскресный кинозал

19.00. «Жил петух у мужика». (Мультфильм). Премьера док. фильма «Мы — Степановы».
19.40. «Игла». Худ. фильм.
21.00. Время.
21.40. Футбольное обозрение.
22.10. Хронограф.
22.25. Теннис. Уимблдонский турнир.
23.45. Волейбол. Первенство мировой лиги. Мужчины. Сборная СССР — сборная Республики Корея.
0.15. ТСН.
0.35. «Корсар». Спектакль Ленинградского академического театра оперы и балета им. С. М. Кирова.

Вторая общесоюзная программа

9.00. Премьера док. фильма «Дети подземелья».
9.30. Видеоканал «Содружество».
12.00. Программа Фила Донахью. «Портрет Элизабет Тейлор».
12.50. Неизвестная Россия. «Сказка на обочине». Художник А. Песков.
13.00. Российская энциклопедия. Лосевские беседы. «Арбатская академия».
14.00. Мир, в котором мы живем. Фильмы режиссера М. Дохматовой.
14.55. «Вся жизнь в танце». Народная артистка СССР, хореограф Т. Устинова.
15.40. Репортаж об открытии Спартакиады народов СССР.
16.25. Конный спорт. Всесоюзное рысистое «дерби».
17.00. О святом и вечном.
17.15. Телевизионный фильм.
17.45. Телевизионный театр России. О. Уайлд. «Идеальный муж».
18.45. Авторское телевидение.
19.45. Спокойной ночи, малыши!
20.00. Вести.
20.15. Авторское телевидение.
21.00. Время.
21.40. Коллаж.
21.45. Мультфильм для взрослых.
22.00. Джаз-тайм.
23.00. Вести.
23.15. «Сограждане мои». Контрольная для депутатов.
23.45. Рассказы о художниках. С. Андрияка.

Народная газета

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, эканамічных даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, калі ў матэрыялах змешчаны даныя, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.

Лісты чытачоў друкуюцца на мове арыгіналаў.

Рэдакцыя «НАРОДНАЙ ГАЗЕТЫ» прымае заказы на змяшчэнне аб'яў, рэкламы. Даведкі часова па тэлефоне 29-66-59.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 220010, Мінск, Дом урада, пакой 369, тэл. 29-65-50.

ИНДЕКС 63868.
Выходит ежедневно, кроме воскресенья и понедельника, 250 раз в году.

Тираж 300 тыс. экз.

Подписана в печать в 19.10.
Отпечатана в ордена Трудового Красного Знамени типографии издательства ЦК КПБ. Способ печати — офсетный, формат А-2.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ.